

DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 46

Lapkričio - November 27, 1992 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.

Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina

50 centų

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Plungė ir Pabradė yra pirmieji Lietuvos miestai, atsikratę buvusios sovietų kariuomenės. Ta garsioji diena — tai lapkričio 11-oji.

— Vyriausybės rūmuose lapkričio 3 d. įvykusiame Globos ir rūpybos tarybos posėdyje buvo konstatuota, kad neretai gauta labdara neteisingai paskirstoma, blogai saugojama. Taryba pareikalavo iš atsakingų darbuotojų garantuoti griežtą ir tikslią humanitarinės pagalbos apskaitą ir teisingą paskirstymą žmonėms. Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę jie turi pateikti "Lietuvos aidui" suvestines, kuriose turi būti nurodyti aukotojai, aukų dydžiai ir paskirtys.

— Plungė iškilmingai pažymėjo 200 metų savivaldos sukaktį. Šv. Jono bažnyčioje mišias aukojo Telšių vyskupas Antanas Vaičius. Po mišių visi dalyviai procesijoje su bažnytinėmis vėliavomis nuėjo prie atstato paminklo, skirto nepriklausomybės dešimtosioms metinėms. Paminklas buvo pastatytas 1928 m. ir pokario metais sunaikintas. Dabar atnaujintą skulptūrinę kompoziciją pašventino ir kalbą pasakė vysk. A. Vaičius.

— Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto delegacija lapkričio 9 d. iš Genevos atvyko į Vilnių. Vizito tikslas — susipažinti su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus organizacijos veikla, aptarti pagalbos poreikius.

— Iš Danijos lapkričio 10 d. Klaipėdos miesto medikams Lietuvos jūrų laivininkystės motorlaisvius "Šventoji" atgabeno brangią dovaną — 45 tonų krovinį. Labdaros siuntoje — 106 lovos suaugusiems ir vaikams, chirurginės operacinės įranga, rentgeno aparatas, medicinos darbuotojų apranga, instrumentai, tvarslava ir medikamentai.

— Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas lapkričio 11 d. pasiskyrė Č. Stankevičių specialiuoju misijų ambasadorium ir suteikė jam nepaprastojo ir įgalotojo ambasadoriaus rangą.

— Kauno technologijos universitete lapkričio 12 d. atidaryta paroda Rygos fotomenininko Gunaro Birkmano nuotraukų, kuriose įamžinti pastarųjų metų įvykiai Latvijoje.

— Vilniuje lapkričio 13 d. atidaryta bendros Lietuvos ir Suomijos įmonės "Litofinn service" pastatyta pirmoji Suomijos koncerno "Neste" degalinė.

— Gausus sniegas spalio pabaigoje rytinėje Lietuvoje padarė daug nuostolių telekomunikacijų tarnyboms. Labiausiai nukentėjo Kaišiadorių, Anykščių, Ukmergės ir Širvintų rajonai. Stichinės nelaimės metu sustojo 274 automatinės telefono stotys. Išversta maždaug 5000 atramų, sugadinta 300 kilometrų orinių ryšių linijų. Apie 750 kilometrų linijų reikės iš naujo reguliuoti. Preliminariai nuostoliai vien medžiagomis įvertinti maždaug 75 milijonais talonų.

PASKELBTA LIETUVOS NAUJOJI KONSTITUCIJA

— Dokumentas iškilmingai pasirašytas lapkričio 6 d. Vilniuje —

Lapkričio 6 d. Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo posėdžių salėje iškilmingoje aplinkoje, dalyvaujant Prezidiumo, Vyriausybės nariams, AT komisijų pirmininkams, Lietuvos konfesijų hierarchams, politinių partijų ir judėjimų, visuomeninių organizacijų atstovams, Vilniuje akredituotiems užsienio valstybių diplomatomams, pasirašyta ir paskelbta Lietuvos Respublikos Konstitucija.

Iškilmes pradėjęs Aukščiausiosios Tarybos sekretorius Liudvikas Sabutis informavo susirinkusiuosius, kad spalio 25 d. referendumu priimta Konstitucija ir įstatymas dėl Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos. Jis perdavė Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui abu specialiusius dokumentų egzempliorius, įrištus žalios spalvos aplanke. 12 val. 5 min. AT pirmininkas pasirašė abu dokumentus ir pasakė trumpą kalbą. Landsbergis padėkojo visiems, prisidėjusiems prie Konstitucijos rengimo.

Konstitucijos tradicija

Tokiais svarbiais istorijai momentais būtina atsižvelgti į praeitį ir jos patirties dėka dar kartą įvertinti visus žingsnius, kurie taip sunkiai vedė lietuvių tautą į šią istorinę dieną.

Lietuva turi labai seną Konstitucijos tradiciją. Žinomiausias yra senosios Lietuvos įstatymų kodeksas, sulaukęs trijų redakcijų — 1529, 1566 ir 1588 m., kurių kiekviena vadinama I, II ir III Lietuvos Statutu. Pirmasis Lietuvos įstatymų kodifikacijos bandymas, vadinamas Kazimiero teisyne, datuojamas 1468 m. III Lietuvos Statutas galiojo iki 1840 m., kada po 1831 m. sukilimo rusų valdžia įvedė Rusijos įstatymus.

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba, remdamasi tautų apsisprendimo teise ir Vilniaus konferencijos (1917 m. rugsėjo 18-22 d.) nutarimu, paskelbė atkuriant nepriklausomą demokratine Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje. Iki 1940 m. sovietų okupacijos Lietuva turėjo keturias laikinasias (1918, 1919, 1920, 1928) ir dvi nuolatinės (1922, 1938) Konstitucijas. 1922 m. Konstituciją priėmė Steigiamasis seimas, ji neatlaikė politinių kovų įtampų. 1938 m. Konstituciją priėmė 1936 m. Seimas. Tą Konstituciją galima pavadinti "prezidentine". Jos galiojimas pertrauktas 1940 m. birželio 14 d.

Primestos sovietiniu laikotarpiu konstitucijos neišreiškė lietuvių tautos laisvai pareikštos valios. Jos išliko istorijoje kaip okupanto noras įteisinti savo grobišką politiką ir užgnaužti tikrąsias žmogaus teises po gražiai surašytais šūkiiais. Visą šį laikotarpį kiekvienas lietuvis ėjo savąjį kovos kelią į išsivadavimą: vieni pasirinko atvirą rezistencinės kovos būdą, kiti vykdė nebylaus pasipriešinimo politiką. Abi Tautos grupės buvo neprastai svarbios.

1991 m. kovo 11 dienos Aukščiausiosios Tarybos Aktas "Dėl Lietuvos Nepriklausomos Valstybės atstatymo" padėjo pirmąjį teisinį pamatą Nepriklausomos Lietuvos Respublikos atkūrimui. Šis Aktas tapo dvasiniu švyturium

kiekvienam ir per krūviniuosius sausio 13 d. įvykius, ir per visus sovietų kariuomenės teroro mėnesius, jis būrė Tautą į vieną nugalimą jėgą.

Su kiekviena diena augo supratimas, kad būtina stiprinti kaktik padėtus pirmuosius valstybės pamatus, nes priešiškos Nepriklausomybei jėgos kėlė galvas.

1991 m. lapkričio 5 d. Aukščiausioji Taryba priėmė nutarimą "Dėl Lietuvos Respublikos konstitucingumo raidos", kuria visiškai konkrečiai pirmą kartą buvo išreikštas požiūris į tai, kaip turėtų būti rengiama Konstitucija.

Kita labai įsidėmėtina Konstitucijos rengimo diena — šių metų gegužės 1 d. "Lietuvos aidas" ir kiti laikraščiai tą dieną paskelbė Lietuvos Respublikos Konstitucijos projektą visuomenei svarstyti. Įvairiausių nuomonės buvo reiškiamos visuose visuomenės lygiuose. Vyko gyvos diskusijos spaudoje, parlamente, jos dažnai išsiliesdavo į tam tikrų visuomenės ir politinių sluoksnių savus Konstitucijos projektus. Laukė įtemptas darbas. Landsbergio kabinete iki išnaktų buvo tariamasi, ieškoma optimalių sprendimų, kurie būtų priimtini ir suartintų įvairias nuomones.

Siekta visiems priimtino varianto

Parlamentas, svarstydamas Konstitucijos projektą ir jam pritarėdamas, atsižvelgė į Lietuvos valstybės konstitucines tradicijas — visapusiškai buvo įvertintos Lietuvos Respublikos 1922 metų bei 1938 metų Konstitucijos, jų atskiros nuostatos.

Atsižvelgta ir įvertinta pokario metų Europos valstybių konstitucijų įvairovė, susipažinta su Skandinavijos ir kitų šalių konstitucijomis.

Pritardami Konstitucijos projektui ir nutardami jį pateikti referendumui, Aukščiausiosios Tarybos deputatai atsižvelgė į tai, kad tikroji Tautos valia atsiskleis referendume. Tai, kad Tauta spalio 25 d. pasakė "Taip", įrodė, jog deputatai ir parlamento komisijos nuveikė didžiulį darbą ir suartino įvairių visuomenės judėjimų ir partijų skelbtas nuostatas.

Beveik visi į Aukščiausiąją Tarybą atėjo su Sąjūdžio vėliava ar jo remiami. Nors ir susiskaldė į konkuruojančias grupes, Konstitucijos rengimas vėl sutelkė bendram darbui; Konstitucijos rengimo grupė, sudaryta iš įvairių frakcijų deputatų, įveikė tarpus

(nukelta į 2 psl.)

Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo posėdžių salėje, iškilmingoje aplinkoje, dalyvaujant Prezidiumo Vyriausybės nariams, AT komisijų pirmininkams, Lietuvos konfesijų hierarchams, politinių partijų ir judėjimų, visuomeninių organizacijų atstovams, Vilniuje akredituotiems užsienio valstybių diplomatomams, lapkričio 6 d. pasirašyta ir paskelbta Lietuvos Respublikos Konstitucija. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

POLITINĖS IR EKONOMINĖS PAGALBOS BIEŠKANT

— Lietuvos premjero Aleksandro Abišalos vizitas Washingtone —

(Tęsinys iš perėjo numerio)

Vėliau lapkričio 12 d. Aleksandras Abišala, Lietuvos premjeras, susitiko su JAV Prekybos atstove Carla Hills, buvo aptartas Lietuvos ir JAV prekybinių ryšių galimybės.

Abišala vylėsi, kad greitu laiku bus galima pasirašyti laisvos prekybos sutartį su JAV, panašią į tą, kurią visai neseniai JAV pasirašė su Kanada ir Meksika.

Pirmieji žingsniai į laisvą prekybą žengiami jau dabar: bus rengiamos sutartys dėl prekybos, investicijų ir intelektualinės produkcijos apsaugos. Buvo susitarta paspartinti jų rengimą ir

pasistengti jas pasirašyti dar šį mėnesį.

Carla Hills pritarė minčiai, jog būtina skatinti prekybinių barjerų panaikinimą visame pasaulyje. Jos nuomone, sąlygos Lietuvai tiktai savo prekes yra gana palankios ir kad Lietuvos pasirinktas kelias vystant prekybą yra teisingas.

Baltijos Fondo pietūs

US Baltic Foundation (JAV Baltijos Fondas) pakvietė premjerą pietų, kuriuose dalyvavo JAV biznierių, žurnalistų, valdžios ir kitų organizacijų atstovai. Pietų metu Abišala pasakė kalbą. Pirmiausia jis aptarė rinkimus Lietuvoje.

Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis, ką tik išlipęs iš lėktuvo Vilniaus aerodrome lapkričio 6 d. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOS AMBASADORIUS PIRMĄ KARTĄ VILNIUJE

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ

Savaitę laiko praleidęs Vilniuje, į New Yorką sugrįžo Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis. Jis dalyvavo Lietuvos užsienių reikalų ministerijos surengtame suvažiavime, kartu su kitais ambasadoriais ir generaliniais konsulais, akredituotais įvairiose pasaulio šalyse.

Istorinis vizitas

Tasai apsilankymas jam buvo ir istorinis, ne tik tarnybinis. Jis dabar į Lietuvą sugrįžo po 56-erių metų, kuriuos jis praleido New Yorke nuo to laiko,

kai 1936 m. čia atvyko darbuotis Lietuvos diplomatinėje tarnyboje. Be to, tai buvo ir jo pirmas apsilankymas Vilniuje, pirmoji pažintis su miestu, kurio vardas ne tik svarbus kiekvieno lietuvių gyvenime, bet ir turi savo stambią vietą diplomatinėje istorijoje.

Su ambasadorium Simučiu tame suvažiavime buvo ir kitas diplomatas — tai ambasadorius Didžiojoje Britanijoje Vincas Balickas, Lietuvoje nebuvo šiek tiek trumpiau už Simutį — 54 metus. Jiedviem, kaip diplomatom veteranams, Lietuvoje skirta daugiau dėmesio nei kitiems. Savo amžiumi ir patyrimu jie buvo skirtingi toje gausėjančioje užsienio diplomatų šeimoje.

Lietuva šiuo metu užsieniuose turi 13 ambasadų, iš kurių tik du ambasadoriai negalėjo dalyvauti. Tai ambasadorius Washingtone Stasys Lozoraitis ir ambasadorius dr. Vytautas Dambra, iš Venezuelos.

Šalia ambasadorių, dalyvavo ir generaliniai garbės konsulai iš Chicago, Los Angeles ir Kanados, o taip pat ir Jungtinių Tautų misijos patikėtinis iš Genevos.

Suvažiavimo darbai

Diplomatai suvažiavo anksčiau, bet posėdžiai prasidėjo lapkričio 9 d. Viskas vyko užsienių reikalų ministerijos rūmuose, Tumo Vaižganto g. nr. 2. Pradžioje pranešimą padarė premjeras Aleksandras Abišala, o vėliau — užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ir kiti tos ministerijos pareigūnai.

Po to ambasadoriai darė pranešimus apie savo įstaigoje veiklą. Pradžioje kalbėjo diplomatai, akredituoti Europos sostinėse, o ambasadorius Simutis apie Jungtinių Tautų misijos veiklą informavo lapkričio 10 d.

Jis papasakojo apie misijos prie Jungtinių Tautų veiklą nuo pirmųjų dienų, kai tik Lietuva tapo JT nare ir smulkiai supažindino su kūrimosi darbu bei sąlygomis, kai tenka darbuotis, palaikant ryšius ne su viena kuria nors valstybe, bet su šimtais. (Dabar JT turi 179 narius.) Jis apžvelgė ir plačią JT Generalinės Asamblėjos dabartinės sesijos darbotvarkę ir nurodė paskiras problemas, kuriomis reikia domėtis ir stebėti jų eigą Lietuvos (taip pat ir Latvijos bei Estijos) atstovams. Jis pateikė ir tomis temomis smulkiai parengtus pranešimus, kuriuos parengė New Yorke misijos darbuotojai Gintė Damušytė, Algis Gūrecas ir Darius Sužiedėlis.

(nukelta į 2 psl.)

(nukelta į 2 psl.)

PASKELBTA LIETUVOS NAUJOJI KONSTITUCIJA

(atkelta iš 1 psl.)

savio nesusipratimo sunkumus. Nors naujam Seimui lieka nemaža darbų, svarbiausias darbas padarytas.

Lietuva tėra pusiaukelėje į ūkio atkūrimą, įtampų mažinimą, dar prireiks daug pastangų, kad dingtų pavojai jos saugumui, bus negandų ir abejonių. Tačiau Konstitucija bus stabilumo garantas, liudijimas pasauliui, kokio nori būti Lietuva.

Lietuvos Respublika, prisiekianti po 50 metų, vėl turi savo Konstituciją, pagrįstą Lietuvos konstitucinėmis tradicijomis ir tarptautinėmis piliečių teisių konvencijomis. Tai kertinis lengvai atkuriamos valstybės pamatų akmuo. Pirmasis valstybės atkūrimo etapas baigtas, antrąjį jau gins Konstitucija.

Kokia ta konstitucija?

Konstitucijos įžangoje sakoma:

LIETUVIŲ TAUTA,

Konstitucijoje yra 154 straipsniai, sudarantys 14 skirsnių, ir baigiamieji nuostatai.

Pirmas skirsnis — Lietuvos valstybė. Pirmasis straipsnis skelbia, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika. Sekantys straipsniai pabrėžia pagrindinį principą, kad Lietuvos valstybę kuria Tauta, kuriai priklauso suverenitetas, kad niekas negali savintis visai Tautai priklausančių galių. Nustatoma valstybės kalba, vė-

— prieš daugelį amžių sukūrusi Lietuvos valstybę,

— jos teisinius pamatus grindusi Lietuvos Statutais ir Lietuvos Respublikos Konstitucijomis,

— šimtmečiais atkakliai gynusi savo laisvę ir nepriklausomybę,

— išsaugojusi savo dvasią, gimtąją kalbą, raštą ir papročius,

— įkūnydama prigimtinę žmogaus ir Tautos teisę laisvai gyventi ir kurti savo tėvų ir protėvių žemėje — nepriklausomoje Lietuvos valstybėje,

— puoselėdama Lietuvos žemėje tautinę santarvę,

— siekdama atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės,

atgimusios Lietuvos valstybės piliečių valia priima ir skelbia šią KONSTITUCIJĄ.

Konstitucijoje yra 154 straipsniai, sudarantys 14 skirsnių, ir baigiamieji nuostatai.

Pirmas skirsnis — Lietuvos valstybė. Pirmasis straipsnis skelbia, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika. Sekantys straipsniai pabrėžia pagrindinį principą, kad Lietuvos valstybę kuria Tauta, kuriai priklauso suverenitetas, kad niekas negali savintis visai Tautai priklausančių galių. Nustatoma valstybės kalba, vė-

liava, himnas, sostinė.

Konstitucija sako, kad Valstybės valdžią vykdo Seimas, Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė, Teismas. Valdžios galias riboja Konstitucija.

Antrame, trečiame ir ketvirtame skirsniuose aptariamos žmogaus ir piliečio teisės, toliau — visuomenės ir valstybės teisės. Ketvirtas skirsnis kalba apie tautos ūkį ir darbą, penktas skirsnis

— apie Seimą, jo rinkimus, kadenciją, atstovų pareigas ir kt. Šeštasis skirsnis nustato Respublikos Prezidento, septintasis — Vyriausybės, aštuntasis Konstitucinio Seimo, o devintasis — Teismo pareigas. Dešimtas skirsnis nustato vietos savivaldos kompetenciją ir darbus. Vienuolikasis — Finansai ir biudžetas. Dvylikasis — Valstybės kontrolė. Trylikasis — užsienio politika ir Valstybės gynimas ir 14-asis — apie Konstitucijos keitimą.

A. J.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidošanas. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.) Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidošanas. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. Tel. 813 360-5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vieta - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų krepiančias paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIOJO PROGRAMA "AUŠRA". WINCFM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNŲ&KOLODNŲ: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuojojimai, kondominijų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama angli kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA
- GAUSI PARODŲ SALĖ

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITŲ KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKĖŠČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

LIETUVOS AMBASADORIUS PIRMĄ KARTĄ VILNIUJE

(Atkelta iš 1 psl.)

Priminė ambasadorius ir tai, jog jam reikia didesnio personalo. Pageidavo ypač iš Lietuvos žmonių, kad naujai pradendantys diplomatinį darbą galėtų galimai greičiau įgauti reikalingo patyrimo.

Spaudos konferencija

Savo posėdžius diplomatai užbaigė spaudos konferencija, kurią surengė užsienio reikalų ministerija.

Ministras Saudargas suvažiavime buvo pabrėžęs, kad svarbiausias Lietuvos užsienio politikos laimėjimas yra tai, jog de jure įtvirtintas Lietuvos nebuvimas Nepriklausomų Valstybių Santaros karinėje erdvėje. Toje spaudos konferencijoje pasisakė eilė ambasadorių, kurie taip pat patvirtino tą mintį. Jie kalbėjo ir dėl nuotaikų jų reziduojamose valstybėse ryšium su įvykusiais rinkimais į Lietuvos Seimą. Ambasadorius Simutis aiškino, jog didžiulia tuos rezultatus suprato, kad žmonės balsavo už pasikeitimus, kurių jie laukia.

Bendrai diplomatai šį suvažiavimą vertino teigiamai, kad tai padeda jų profesiniame darbe, nes atsiranda proga pabendrauti vieniems su kitais, kurie šiaip išsiblaškę po įvairias šalis, ir proga susitikti su vyriausybės ir jos tarnybų žmonėmis.

Taip pat konstatuota, kad ateityje galima būtų suintensyvinti veiklą užsieniuose, labiau išnaudojant kultūrinę ir ekonomines galimybes, kurios atneštų didelės naudos.

Diplomatus globojo užsienio reikalų ministerija. Jie gyveno "Draugystės" viešbutyje, kuris labiau nei kiti Vilniaus viešbučiai yra pritaikytas tokios rūšies svečiams. Tame pačiame viešbutyje gyvena ir kai kurių užsienio šalių diplomatai, akredituoti Lietuvai. Ambasadorius Simutis prisimena, kaip lifte jam sykį teko susipažinti su Italijos ambasadorium, su kuriuo jam vėliau teko susitikti ir užsienio reikalų ministerijos priėmimo, surengtame besilankantiems Lietuvos diplomatams pagerbti. Ministerija jiems surengė ir vieno popiečio ekskursiją į Kauną autobus. Anot ambasadoriaus, miestas taip pasikeitęs, kad net sunku atpažinti. Trumpam, su giminėmis jis lankėsi ir Trakuose.

Sugrįš kaip turistai

Pirmas žvilgsnis į Vilnių ambasadoriui Simučui padarė di-

delį įspūdį. Negalėjo net įsivaizduoti. Jis tik gailisi, kad, tarnybiniais reikalais užimtas neturėjo daugiau laiko jį pamatyti. "Kitąsyk, — jis sako, — gal dar ateinančią vasarą atvyksiu atostogų".

Vilniaus kiek matė, tai tik savo

POLITINĖS IR EKONOMINĖS PAGALBOS BEIEŠKANT

(atkelta iš 1 psl.)

Vėliau Abišala atsakė į verslininkų klausimus. JAV verslininkai domėjosi Rusijos kariuomenės išvedimo, energetikos, Lietuvos-Europos Bendrijos bei trijų Baltijos šalių santykių, užsienio investicijų bei kitais klausimais.

Valstybės departamente

JAV Valstybės departamente popiet buvo pasirašyta JAV-Lietuvos žvejybos sutartis. Ją pasirašė Abišala ir laikinai einantis JAV Valstybės sekretoriaus pareigas Lawrence Eagleburger.

Pokalbis tarp delegacijų tęsėsi 50 minučių. Iš JAV pusės, be Eagleburger, dalyvavo Ralph R. Johnson, pirmasis sekretoriaus padėjėjas, Robert Hutchings, pagalbos Rytų Europai koordinatorių, Jim Warlick, sekretoriaus specialus padėjėjas, ir Walter Andrusyszyn, Baltijos šalių skyriaus pareigūnas. Lietuvos pusei atstovavo Aleksandras Abišala, ambasadorius Stasys Lozoraitis, Arijana Samsonienė ir Viktoras Nakas.

Kalbėtasi politiniais, ekonominiais ir Rusijos kariuomenės išvedimo reikalais.

Eagleburger teiravosi, kaip Jungtinės Valstijos galėtų daugiau padėti sprendžiant kariuomenės klausimą. Abišala aiškino, kad JAV Vyriausybė galėtų pagelbėti, skirdama Lietuvai piniginę paramą. Tuo tikslu galėtų būti įkurtas specialus fondas, kuris būtų paskirstytas Rusijos kariuomenės, paliekantiems Lietuvą. Premjeras teigė, kad Lietuvos apskaičiavimais kiekvienam jų reiktų apie 5000 USD. Toks problemos sprendimas būtų žymiai greitesnis ir pigesnis. Be to, teikiant paramą Rusijai, reiktų susieti ją su kariuomenės išvedimu iš Baltijos valstybių.

Abišala taip pat nuviliotinę padėtį ryšium su naujais rinkimais ir sunkią ekonominę padėtį. Jis taip pat apibūdino pasirašytą žvejybos sutartį, kaip labai naudingą, nes Lietuva turi

daug žvejybinio laivų, kurie galėtų būti žymiai našiau eksploatuojami.

Baigdamas ministras pirminkas paprašė JAV Vyriausybės remti Lietuvos pastangas, palaikant gerus prekybinius ryšius su Rusija, juolab kad Lietuva norėtų ir galėtų būti tiltu tarp Rytų ir Vakarų.

JAV pažadėjo Lietuvai 200,000 tonų kukurūzų

JAV Žemės ūkio departamente lapkričio 13 d. premjeras Abišala susitiko su šio departamento sekretoriaus pirmąją pavaduotoja Ann Veneman, kuri JAV vyriausybės vardu pažadėjo dovanoti Lietuvai 200,000 tonų kukurūzų. Lietuvai tereikės užsimeklėti už grūdų pervežimą iš JAV į Lietuvą. Abišala prašė, kad JAV pasvarstytų galimybę kartu su dovanotais grūdais Lietuvai duoti ir panaudotų traktorių. Pareigūnė taip pat pranešė apie pasirengimą suteikti 5 milijardų dolerių lengvatinį kreditą grūdams pirkti.

Abišala jai papasakojo apie gautosios pagalbos naudojimą Lietuvoje. Jis paminėjo, jog Lietuvai svarbu gauti šią pagalbą kuo greičiau, kad nereikėtų mažinti galvijų bandos skaičius. Premjeras siūlė telkti pagalbą Rusijai per Lietuvą, t.y., už pagalbą skirtas lėšas pirkti Lietuvoje gaminamą produkciją ir siųsti ją į Rusiją.

Kalbėjosi telefonu su būsimoju viceprezidentu

Lapkričio 13 d. premjeras telefonai kalbėjosi su naujai išrinktuoju JAV viceprezidentu Albert Gore. Premjeras palietė du esminius klausimus: Rusijos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos ir politinę bei ekonominę padėtį respublikoje.

Kalbėdamas apie Rusijos armijos buvimą Baltijos šalyse, Abišala pabrėžė, jog labai svarbu, kad naujos JAV valdžios pozicija šiuo klausimu išliktų tokia pat tvirta: kariuomenė turi būti

išvesta nekeliant išankstinių sąlygų.

Būsimasis viceprezidentas Gore pažymėjo, kad JAV prezidentas Clinton ir jis pats yra "labai susirūpinę Rusijos kariuomenės išvedimu iš Baltijos šalių". Jis pažadėjo naujam prezidentui Bill Clinton perduoti Abišalos pasiūlymus ir prašymus.

Kiti susitikimai

Vėliau premjeras susitiko su Tarptautinio valiutos fondo vyriausioju direktoriumi Michel Camdessus bei Baltijos šalių skyriaus viršininko pavaduotoju Leif Hanson.

Aptarti buvę ir būsimieji Lietuvos vyriausybės žingsniai, įgyvendinant ekonomines reformas.

Ministras pirminkas patikino TVF vadovą, kad ir po šių rinkimų ekonominė respublikos politika iš esmės neturėtų keistis. TVF vadovas pažadėjo, kad pagelbės Lietuvai įsigyti energetinių žaliavų šią sunkią žiemą. Jis taip pat pažadėjo palaikyti Lietuvą derantis su Rusija dėl naftos ir dujų pirkimo, taip pat dėl eksporto mokesčio šiems produktams panaikinimo.

Premjeras Aleksandras Abišala į Lietuvą išskrido lapkričio 15 d., sekmadienį. Prieš sugrįždamas, tos pačios dienos priešpiept susitiko su Baltimorės, o išvaikarėse, lapkričio 14 d. — su Philadelphiaus lietuviais.

— Lietuvoje yra 1,953 bendro ir užsienio kapitalo įmonės. Daugiausia jų steigiamas su Lenkija (342), su Vokietija (233) ir su Rusija (576). Verslininkai iš 60 Europos, Azijos, Lotynų Amerikos valstybių, taip pat iš JAV ir Kanados įsteigė Lietuvoje savo arba bendras įmones. Verslo partnerių yra ir iš Japonijos ir Bahamų salų, Maltos ir Australijos. Dauguma įmonių verčiasi komercija ir teikia konsultacines paslaugas. Produkciją gamina tik dalis šių įmonių.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Žvilgsnis į Lietuvą po Seimo rinkimų

Lapkričio 15 d. papildomieji Seimo rinkimai dar labiau sukrėtė visą pasaulį, o labiausiai laisvojo pasaulio lietuvių ir dalį gyventojų tėvynėje. Niekas netikėjo, kad laimės buvę komunistai, dabar besivadinantys Lietuvos Demokratinio Darbo Partija. Bet taip yra — jie laimėjo didžiąją Seimo atstovų.

Kai New Yorke lankėsi Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis ir kai jis kalbėjo Kultūros Židinyje, atrodė jis ramus ir užtikrintas, kad taip nebus, kad jis išsilaikys valdžioje. Jie sudarys tik koaliciją su kitom partijom. Deja, dabar koalicijos sudaryti nebegalima, nes didžiąją sudaro buvę komunistai.

Amerikos ir kitų kraštų spauda daug rašė, nesistebėjo, kaip tai atsitiko. Lietuva taip veržėsi į laisvę, pirmoji išstojo iš Sovietų Sąjungos, o dabar pirmoji vėl atsisuko į Maskvą. Žinia, visiem, labiausiai gyvenantiems užsienyje, tai didelė gėda. Ir ką sakyti kitų tautų bičiuliams, kaip pateisinti padėtį?

Taip yra — reikia žiūrėti rimtai: kaip keisis įvykiai, kaip jie rutuliuosis. Vytautas Landsbergis liks Lietuvos istorijoje kaip žmogus, kuris tautą išvedė „iš nelaisvės namų“. Jis privedė prie nepriklausomybės, ją įtvirtino, ir Lietuvą dabar egzistuoja kaip valstybę. Privedė ir prie konstitucijos paskelbimo ir tuo padėjo pagrindus toliau kurti ir vystyti nepriklausomą gyvenimą.

Jis ir jo vyriausybė dirbo sunkiose sąlygose, nes dalis Aukščiausiosios Tarybos sabotavo jo darbą, tiesiog griauė griovė ir stengėsi kraštą įstumti į chaosą. Taip Lietuvoje darėsi vis sunkiau ir sunkiau gyventi, o to ir

norėjo kairioji opozicija, nes tai priartino jų laimėjimą.

Dabar laimėtojam yra atviras kelias parodyti savo sugebėjimus, ką jie gero gali padaryti Lietuvai. Tokio kelio neturėjo Landsbergis. Dabar išrinktasis Seimas stovi prieš bandymą: griauti jie mokėjo, ar mokės stoti, ar mokės Lietuvos naudai spręsti visas problemas.

Žmonės baiminasi, kad vėl atgims senoji tvarka, vėl bus išrinktiesiems specialios krautuvės, ligoninės, medžiojimo draustiniai su varovais ir šernais, liuksusinės pirtys su gausiu gražuolių būriu. Ir vėl atkurs vienos partijos diktatūrą.

Reikia tikėtis, kad jie to nepadarys. Tai būtų pražūtis visiems.

Prieš akis begalės darbo. Reikės tvarkyti krašto ekonomiką, įvesti litą, įvykdyti žemės reformą, užmegzti ryšius su užsieniu. O tai nebus taip lengva. Šis rinkimų šuolis pakirto Lietuvos pasitikėjimą užsienyje. Niekas nenorės investuoti, prekiauti, nenorės ir turistai Lietuvos lankyti.

Svarbiausia, reikės ugdyti žmonių moralę, kurią taip sunaikino okupantai. Kiekvienam kelia didelį rūpestį, kad dabar yra sukurta „vagių Lietuva“, o kadaise buvo doras, pavyzdingas kraštas. Štai ką padarė 50 metų sovietinė okupacija!

Jau dabar žmonės šneka, kad reikia persvarstyti visą paramą Lietuvai. Sustabdyti bet kokį jos rėmimą, kol paaiškės, koku keliu ji eina. Stiprinant sovietines komunistines idėjas, bus nutraukta bet kokia Vakarų parama. Ir tai bus naujos vargo dienos Lietuvai, nes nieko negaus ir iš Maskvos, kuri pati nieko neturi, nieko negali duoti, tik laukia iš kitų.

Loreta tai jauna patriotė, sausio 13-osios naktį prie TV bokšto paaukojusi savo gyvybę už Lietuvos laisvę. Dabar, kai Lietuvoje pasibaigusieji rinkimai vėl grąžino komunistus į valdžią, Lietuvos spaudoje vis pasirodo žmonių pasisakymų. „Lietuvos aidas“ lapkričio 13 d. laidoje pirmajame puslapyje atspausdino rašinį, pavadintą „Tėvyne, tu mano Tėvyne, su kuo ir prieš ką tu eini“? Ten pasisako Loretos motina Stasė Asanavičienė.

Stebėkime ir budėkime, kad Lietuva nebūtų nuvesta prie Maskvos vartų ir parduota naujon vergijon!

Atsiminkime, kad kiekvienas pralaimėjimas yra ir naujo laimėjimo pradžia. Taip negalime nesirūpinti savo ateitimi, kaip dabar buvo daroma. Turime dabar visur ir visada skleisti pozityvias demokratines idėjas, ugdyti naują, sąmoningą lietuvių.

Išėivija Lietuvos neužmirš, jos neišduos! Jei reikės, suorganizuos ir naujus judėjimus, kurie pasieks laisvųjų pasaulių sostines ir kalbės apie Lietuvos nepriklausomybės išsaugojimą. Negi tik didieji tegali būti laisvi, o mažieji turi jiems vergauti? Tie laikai seniai praėję — visi esame lygūs ir visi turime tą pačią teisę būti laisvi!

Jokie komunistuojantys Seimo atstovai negali nužudyti Lietuvos laisvės!

KĄ SAKO LORETOS MOTINA

Perspausdinamas išsiaištinantis balsas, kurį užrašė „Lietuvos aidas“ žurnalistė Ona Balčiūnienė:

Į redakciją atėjo Stasė Asanavičienė, Loretos Mama. Susijaudinusi ir sakanti, kad nieko nebesupranta. Tauta iškentė tremtį, kalėjimus, svetimus tankus, bet aukojosi ir žinojo už ką. Motinai ir dabar akyse vaizdas: sėdi sykį Loreta prieš televizoriaus ekraną, iš ten sklinda daina: „Tėvyne, tu mano Tėvyne, su kuo ir prieš ką tu eini“? Loreta verkia... Toliau motina pasakoja:

„Mudvi su Loreta nuo pat Atgimimo pradžios eidavome visur: nuo pirmojo mitingo prie A. Mickevičiaus paminklo iki televizijos bokšto sausio naktį...“

Buvome ir didžiajame mitinge Vingio parke, į kurį, rodėsi, suvažiavo visa Lietuva. Ten Vytautas Landsbergis tūkstančių tiesiai klausė: „Bus sunku. Ar iškentėsime? Bus tikrai labai sunku. Ar išversime?“ „Iš-tver-sim!“ — linko pušų viršūnės nuo pasiryžusių tariamo pažado vienu atsikvėpimu.

Ir kentėjome, ir ištvėrėme — netektį ir skausmą. Bet, žmonės, sakykite, kas atsitiko dabar? Nejaugi jūs nesate niekada sunkiau gyvenę negu dabar: praeisančių vargų metu, kad taip greit su-

Loreta Asanavičiūtė

mišote? Mes, šeimoje šeši vaikai, ištvėrėme pirmuosius kolūkių badmečius. Po karo, sudegus namams, likom kaip stovim. Džiova mirė mama. Globojom vieni kitus, kibom į gyvenimą. Atvažiavau į Vilnių — likau viena su trim vaikais bendrabučio kambarėlyje ir septyniasdešimčia rublių algos. Ačiū Dievui, vaikai užaugo geri.

Aš — ne išimtis. Dauguma žmonių Lietuvoje kentė skurdą. Tad pakentėkime ir dar — juk neilgai. Kai po sovietų tanku žuvo mano vaikas, Loreta, Lietuvoje buvo dvi politinės jėgos: Sąjūdis ir komunistų partija. Aš nenoriu nė girdėti apie jokių pavadinimų keitimus, nes žinau, kad Brazausko partija yra komunistų partija. Mano Loreta savo

gyvybės kaina balsavo už Sąjūdį.

O pasakykite, žmonės, kodėl jūs dabar balsuojate už komunistus? Kokia auka aš, motina, galėčiau dar jums paaiškinti, kas yra komunistų partijos valdžia Lietuvoje? Gal dar tebegyvos kankinės motinos, kurios savo akimis žiūrėjo į išniekintų sūnų, partizanų kūnus Ukmergės aikštėje. Aš pati tai mačiau, dar vaikas būdama.

Rėgėjau, kaip sukmenėjusiom širdim pro išdarytus žuvusių sūnus praeidavo kaimynės. Jos negalėjo net verkti — ir viena ašara būtų išdavusi, pasmerkusi žūtį Sibiro toliuose kitus jų vaikus.

Kaimo motinos, pokariniame kaime augę vaikai! Argi jūs jau nebeapmename didesnių sunkumų, kad balsuodami vėl iškeltume, — o Dievel! patys, savo rankomis! — tą politinę jėgą, netgi tuos pačius stribus, enkavedistus ir atiduodate jiems valdžią?...

Aš jau nieko nebebijau prarasti ir jokie sunkumai, jokios kančios manęs nepalauš. Po Loretos mirties aš net užmiršau, kiek man metų. Dabar kiekvienas tiesielgia, kaip kas išmano: kiek aprėpia jo atmintis ir protas, kaip liepia sąžinė.

Aš irgi žinau, kaip elgsiuos. Vytautas Landsbergis visus garbinguosius mūsų Valstybės svečius vesdavo į Antakalnio kapines, prie Sausio 13-osios aukų kapų. Pasakau iš anksto: Brazausko prie Loretos kapo niekada neleisiu — tai būtų jos atminimo išniekinimas. Ji savo gyvenimą paaukojo ne už komunistus — už Lietuvą be komunistų. Išsėkis, mano vaikeliai, ramybėje — aš saugiosiu tave. Ateis laikas, kai visa Lietuva supras ir įvertins tavo auką“.

— Turizmo klausimais tarptautinė konferencija vyko Vilniuje. Dalyvavo Gudijos, Belgijos, Estijos, JAV, Latvijos, Lietuvos, Norvegijos, Olandijos, Rusijos, Suomijos, Švedijos turistinių organizacijų atstovai specialistai.

— Aleksandras Abišala, Lietuvos premjeras, pareiškė, kad artimiausiu metu 5% bus sumažinti mokesčiai sporto rėmėjams.

Sovietinis tankas traisko Loreta Asanavičiūtę 1991 m. sausio 13 d. Vilniuje. Dabar, po rinkimų į Seimą, į kurį išrinkti komunistai, Loretos motina Stasė Asanavičienė „Lietuvos aide“ kreipėsi į Lietuvos žmones, išreiškė savo nusivylimą, kad dingo lietuvių užsidegimas išverti sunkioje kovoje už laisvę ir nepriklausomybę. Nuotr.

Remigijaus Zolubo

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS
NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

73

Pindos kalnų gūbriai vakaruose, šiaurėje dunkso tolimos kalnų virtinės, rytuose kyšo snieguotas Olimpas — dievų buveinė. Tesalija dabar yra kalnų saugoma, derlinga lyguma. „Jūra, — sako gidė, — ilgainiui tapo dviem ežerais, o ežerai ilgainiui „išbėgo“ Tempės slėniu į Egėjo jūrą. Liko tik kalnų snieginų maitinami sraunūs upokšniai. Jie maitina Pinios upę, kuri vingiuojasi link jūros“.

Gidė primena ir žilą Tesalijos istoriją. Pelasgai buvo pirmieji gyventojai, kurie paliko savo pėdsakų Tesalijoje. Bet vardą jai davė tesalai, viena doriečių giminė, įsikūrę joje apie 1200 m. prieš Kristų.

Atika, Achaja, Makedonija man iki šiol buvo svarbiausios Graikijos provincijos. Apie Tesaliją buvau tik girdėjęs. Manydavau, kad ji yra arti Salonikų — senosios Tesalonikos ir priklausio Makedonijai. Gotai, hunai, bul-

garai, serbai ir prancūzai Tesaliją plėšė, degino, laikė savo žeme nuo III kristinio šimtmečio. Turakai ilgiausiai tesalus skriaudė: nuo 1389 iki 1821.

Romėnai mėgo kovoti vieni prieš Graikiją. Trys mūšiai buvo lemtingi Romos imperijai: Pharsala, Aktion, Philippi. Pharsalą — Farsalą ką tik pravažiavome. Čia 48 m. prieš Kristų Pompėjus su savo pergalingais legionais užpuolė pavargusius Julijaus Cezario legionus ir pralaimėjo, palikdamas mūšio lauke 15000 nukautų savo legionierių. O Julijus Cezaris prarado tik 200 vyrų. Pompėjus, galvą praradęs, paliko savo legionus likimo valiai ir pabėgo į pajūrį. Susiradęs laivą, išbėgo į Egiptą, kur buvo nužudytas. O Julijus Cezaris tapo Romos ir „pasaulio“ viešpačiu.

Gidės pasakojimai sudomina daugelį kelionės bendrų. Autobusas tarsi atsibudo po ilgo po- kaičio. Karditsa — vienas svar-

bių prekybos centrų — primena Turkijos miestus. Žmonių gatvėse mažai, krautuvės dar neatidarytos po pietų pertraukos. Tik kavinėse, kurios atrodo mėgsta sodelius ar mažo parko pakraščius, vyrai plepėdami pypkes rūko. Jų apdaras neįprastas. Stebina avies kailio švarkas ir galvos gaubtuvai. Turbūt jie yra piemėnys iš netolimų kalnų.

Pasiekus Trikalą, gidė vėl sugyvena. Paprašo šoferį sustoti prie apgruvusio pastato miesto centre. Pastatas kadaise buvęs musulmonų mečetė.

— Tai ilgos turkų okupacijos paminklas, — lėtai ištaria. Mečetė — tik pastato skeletas. Minaretas pusiau nugriautas. Jo viršuje gandrų pora. Vienas jų tupi, o kitas, ką tik paskridęs iš Pinios pakrančių, kalėniniu sveikina savo bendrą.

Kas yra Meteora?

Vos palikus Trikalą, šiaurės akiratį nusagstė pirmieji meteora — aukšti, vieniši, statmeniški kauburiai kalnų virtinės fone.

— Kodėl tos uolos vadinamos Meteora? — klausiamo vieni kitus. Gidė padeda, paaiškindama:

— Tai „Danguje kabantys vienuolynai“. Meteora yra viena iš didžiausių Graikijos įžymių, — pasakoja gidė. — Meteora — „Danguje kabantys vienuolynai“ buvo statomi ant tų uolų XIV a.

kaip vienuolių prieglaudos namai bėgant nuo turkų, — tęsia gidė, — pradžioje jų buvo net dvidešimt keturi, nūdien tik šeši teturi vienuolių. Rytoj juos lankysime.

Paskutinis vakaras
Klasikinėje Graikijoje

Kalambaka tupi Meteora uolų papėdėje. Kuklus miestelis. Na-

mai dažyti baltai, raudonai, mėlynai. Iš viešbučio stebiu tuos milžiniškus meteora. Pravarde „Danguje kabantys vienuolynai“ yra pernelyg vėlyvas jų vardas. Atrodo, kad kadaise uolos bus buvusios laikomos iš dangaus nukritusiais meteoritais. Tikrovėje jos yra geologinis fenomenas — jūros vandenų išplautos. Vakaro spalvėje ir Meteora rodo savo spalvingus klotus.

Graikijoje prie senovės kolonų. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Šį vakarą pirmąkart turėsime bendrą vakarienę su atgaiva „Nikos“ restorane — gidė ir autobuso vairuotojas kviečia. Tai Chat-Tours turizmo paslaugų įstaigos mandagus gestas. Paprastai kelionės metu patys turistai moka už vyną ir vandenį, šį vakarą net ouzo turizmo paslaugų įstaigos sąskaita.

Kalambaka — ne Atėnai. „Nikos“ restoranas kuklus, bet maistas pernelyg graikiškas, įdomus pažinėti ir šviežias. Daržovių gausa ir avienu ant iešmo sudomina kelionės bendrus, o vakarienie suveda į artimesnę pažintį vienus su kitais.

Ilgokai sėdžiu viešbučio verandroje. Mėnesienoje Meteora tikrai atrodo tarsi „Danguje kabantys vienuolynai“. Šiaurėje ir vakaruose už jų kai kur stiebiasi garsios Pindos ir Olimpo kalnų viršūnės.

Ryto metas Kalambakoje liks atmintyje. Žadina gaidžiai. Pirmieji pakyla žvirbliai. Ilgainiui ima mekenti ir avys. Girdžiu skambant varpus.

Lankome „danguje
kabančius vienuolynus“

Viešbutis sėdi prie pietinės Meteora uolų papėdės. Mūsų kambarys yra pietiniame viešbučio šone. Pro langus matosi spalvinga Tesalijos lyguma.

(Bus daugiau)

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

11

Prieš pusantro mėnesio teko vykti į panašią kelionę labai palankiomis sąlygomis. Švietė saulė, ledas buvo lygus kaip stalas ir tik kai kur lėkdama mašina sukeldavo nedidelius sniego dulkių debesėlius. Šaltis svyravo apie minus 45 laipsnius. Po penkių valandų laimingai atvažiavau į Tiksių.

Norėčiau truputį jus supažindinti su keliu nuo Bykovo iki Tiksio uosto.

Išvažiavę iš Bykovo iškyšulio, atsiduriame ant didelės Lenos įlankos ledo. Pavažiavę apie 50 kilometrų įlankos viduriu, privažiuojame 2 km pločio tundros juostą, vadinamą Perešeika. Ją skersai pravažiavę, atsiduriame ant kitos didžiulės įlankos, jau esančios jūros pusėje, ledo, kurios gale, už 10 km, yra Tiksio uostas. Taigi visas kelias — maždaug 62 kilometrai.

„Negi, Peišė, į Ameriką išsirošei su tokiu prikimštu maišu?“ — paklausiau Binderio, kuris, įmetęs į kėbulą savo turtą, sunkiai atsiduso.

„Ne, Algi, žinai, čia man mama ir sesuo įdėjo kelis skahmaliukus, gal ten pavyks šį tą gėhai pahuoti!“ — „Kaip išmanai, Peišė, tavo reikalas, — atsakiau ir pridūriau: „Laimingi jūs, kad turite ką parduoti. Mano šeimą išvežė tik su figos lapu! Aš tik galvoju, kaip neparduoti kipšui dūšios, kuri šioje kelionėje gali pakibti ant Marytės plauko! Matai, turiu dvi riekės duonos, pusę kepto omulio, ir — d a s i s t a l l e s, brangusis Peišė!“

Pasikrovę ir įjungę ilgiasis šviesas, mes jau brovėmės pirmyn per ledynus, sniegynus ir iš visų pusių supančią tamsą. Kelias iki Perešeikos šį kartą buvo daug sunkesnis. Ledą vietomis dengė storas sniego sluoksnis ir kai kur be kastuvų neapsisėjome. Laikas greit bėgo, o mūsų transportas buksuodamas, šliaužė lėtai. Kai dar sykį užklimpom, išlipęs iš mašinos pamačiau, kad iki šiolei žvaigždėtas dangus apsiniaukė. Ant veido pajutau tirpstant smulkius sniego kristalus. Peišė, pamatęs mano susirūpinusią fizionomiją, paklausė, kas atsitiko. Pirštu rodydamas į dangų pasakiau: „Žinai, Peišė, man rodos, pakvipo dreku su pipirais!“ — „Himai, Algi, nejaugi? Koks dhekas pakvipo?“ — nelabai suprastamas paklausė Binderis. „Pūga, — atsakiau jam, — pūga!“ — „Ui ui ui, o sakyk, ar tas Tiksis dar toli nuo čia?“ — „Neturiu jokio supratimo, kiek iki Tiksio, bet jaučiu, kad Abraomas tikrai daug arčiau mūsų!“

Išsikapstę iš gilaus sniego zonos važiuojame toliau. Dabar jau aiškiai matyti, kaip ant baltų mašinos šviesos stulpų krinta blizgančios snaigės. Mažesnis šaltis buvo pats tikriausias požymis, kad pūga turi netrukus prasidėti. Mane ramino tai, kad Perešeika neturėtų būti toliau kaip 4-5 kilometrai. Ten yra vienintelis Tiksio uosto žvejų namelis, taip pat Perešeika, ir ten gyvena žmonės.

Važiavimo kryptį dabar galėjau nustatyti ne pagal šiaurinę žvaigždę, o pagal pustomą sniegą, kurį turėjau kirsti maždaug 45 laipsnių kampu.

Patį pavojingiausią kelionės vietą — tai vadinamoji Perešeikos ledo apykaklė, kurią turėjome netrukus privažiuoti. Apykaklė vietiniai žvejai ir kajūrai vadino neužšalantį ledo plyšį, kuris tęsėsi išilgai visos įlankos pakrantės apie 250 metrų atstumu nuo kranto. Sustorėjęs ledas prišaldavo prie kranto ir prie dugno, o nedideli potvyniai ir atoslūgiai ritmingai kilnodavo vi-

šos įlankos ledą. Šis plyšys kaip tik ir atsirado dėl įlankoje plaukiojančio ledo alsavimo ir kėlė didžiausią pavojų. Po geros valandos privažiavome prie apykaklės. Išlipę apžiūrėjome, kur saugiau ją būtų pervažiuoti, tačiau visur tebuvo tik nuo vėjo banguojanti 20 centimetrų pločio juoda vandens juosta. Dėl saugumo dabar važiavau išilgai plyšio ir mašiną vairavau pro atidarytą langą, stovėdamas ant kabinos laiptelio. Už dviejų kilometrų šiaip taip suradome tinkamą vietą, per ją laimingai pervažiuojam ir saugią kranto pusę. Bet praradome orientaciją. Reikėjo vėl grįžti tuos du kilometrus, suprantama — išilgai apykaklės ir pradėti ieškoti Perešeikos namelio. Nuvažiavęs tą atstumą, užgesinau šviesas, o kai akys apsiprato su tamsa, ėmiau dairytis į visas puses. Atsitiktinai pamačiau už poros šimtų metrų iš kamino smagiai lekiančias kibirkštis. Važiavome link jų ir galų gale atsidūrėme šiltame namelyje. Ten gyveno ir žvejojė du Tiksio uosto žvejai — Berezovkis Ivanas ir Ščepkinas Maksimas. Ivanas buvo vidutinio amžiaus praplikęs kresnokas, tamsaus ir ramaus veido žmogus. Maksimas — gal kokius 35 metų smulkus ir saldaus pižonėlio išvaizdos, neramaus ir nemalonaus žvilgsnio. Greit susipažinę, suruošėm nomenklatūrinių ryklių sąskaita rinktinių omulių puotą, pasiėmėm jų, žinoma, iš kėbulė esančių maišų.

„Kaip manai Ivanai, ar greit bus pūga?“ — paklausiau Berezovskio. „Po valandos, dviejų, ne vėliau“, — atsakė jis. „O sakyk, koks kelias į Tiksių, ar spėsiu nuvažiuoti?“ — „Jums sunkiausia bus pervažiuoti tundrą, kuri vietomis storai pripuysta, o jūros pusėje — grynas, švarus ledas, tą gabalą bematant nuvažiuosite“. Skubomis užbaigę puotą ir parūkę, jau kapstėmės per tundros nelygumus duobes ir sniegynus.

Nuvažiavus nuo Perešeikos namelio kokius 800 metrų, staiga užkaukė, sušvilpė, suvirpino visą žemę ir mašiną plačiausias, galingiausias ant mūsų užgriuvęs sniego ir uragano sūkury. „Dabar papuolėm! — sakau Peišėi. — Reikia kuo greičiau išleisti iš radiatoriaus vandenį ir tuoj pat repliti atgal į namelį“. — „O gal palauksime čia mašinoje“, — pasiūlė išsigandęs Binderis. „Čia grabas, kaput, — sakau jam. —

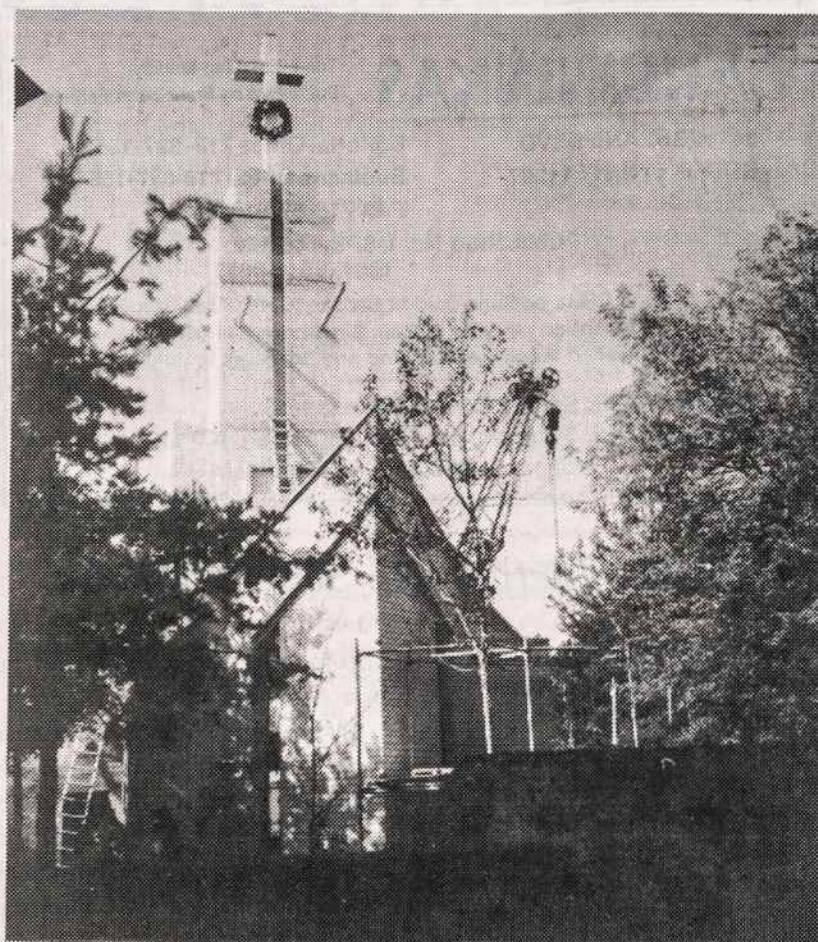
(Bus daugiau)

Koplyčios pašventinimo metu. Sėdi koplyčios fundatoriai Aleksas ir dr. Marija Žemaičiai

Vyskupas Juozas Preikšas su palyda kopija į Kančios kalnelį pašventinti koplyčios.

Taip atrodo koplyčia Aukštaitijos partizanams atminti. Nuotrauka daryta dar statybos darbams tebevykstant.

LIETUVOS PARTIZANŲ ATMINIMUI

— Koplyčią pastatė dr. Marija ir Aleksas Žemaičiai iš Leonia, NJ —

Rugsėjo 20 d. Lietuvoje, 6 km nuo Utenos, prie Dauniškio ežero, Kančių kalnelyje vyko reatos iškilnės — pašventinta koplyčia žuvusiems Aukštaitijos partizanams pagerbti. Pašventino Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas. Koplyčios statybą finansavo dr. Marija ir Aleksas Žemaičiai iš Leonia, NJ.

Kaip sumanyta pastatyti koplyčia?

Iš to krašto, iš Katlėrių kaimo, yra kilęs New Yorko artumoje gyvenęs Aleksas Žemaitis. Jo brolis Jonas, partizanas Maumedis, žuvo tose apylinkėse 1947 m. kovo 17 d.

Ir jis gulėjo numestas turgaus aikštėje, paskui čia atvežtas ir kalnelyje palaidotas. Jo artimieji norėjo slapta iškasti ir perlaidoti kapinėse, bet naktį kasdami, nepataikė atrasti jo duobės. Taip jis ir liko tame kalnelyje, netoli savo žuvimo vietos. Žmonės kalnelį pavadino Kančios kalneliu.

Čia pat yra ir Dauniškio ežeras. Prieš porą ar trejetą metų ežere nuskendo vaikas. Atvykę narai ieškojo vaiko ir ežero dugne pastebėjo daugybę kaukuolių, apie 300. Aišku, ten buvo skandinami ir žuvę partizanai, kad niekas niekada nerastų.

Prasidėjus atgimimui, kėlėsi iš kapų ir partizanai. Žmonės surado jų kapus, žuvimo vietas, palaikus iškilmingai perlaidojo į šventas vietas, pagerbė tautos didvyrius, prikeldami iš užmaršties.

Žmonės ėmė lankyti ir Kančios kalnelį, pastatė ten pirmuosius kryžius. Ir Aleksas Žemaitis brolio žuvimo vietoje pastatė kryžių. Norėjo pastatyti ir kitiems, kurie neturėjo galimybės taip pagerbti žuvusius. Tada ir atėjo mintis — šiame Kančios kalnelyje pastatyti koplyčią ir tokiu būdu pagerbti visus Aukštaitijos žuvusius partizanus.

Tai buvo sumanymas Utenos dekanu kun. Petro Adomoni, Caritas pirmininkės Stasės Barauskienės ir jos padėjėjos Angelės Vilčiauskienės. Tam pritarė dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai ir sutiko apmokėti visas išlaidas, susijusias su koplyčios pastatymu, jos pašventinimu, tvoros aptvėrimu ir kita.

Padedamas kartinis akmuo

Gegužės 14 d. buvo pašventintas kartinis akmuo. Kaip įprasta, po tokiu akmeniu butelyje įdedamas koks raštas, pasisakymas. Ir ten buvo pakastas butelis su testamentiniu įrašu:

Atmink, Tėvyne, tuos, kurie kraujui palaistė Tavus dirvonus, pievų žiedus ir miškus. Jų kraujas tarsi spindinčios aušros pašvaisė Mums tebešviečia laisvės ir tiesos keliu.

Koplyčios architektai yra Algimantas Kuras ir Antanas Remeikis. Darbų vykdytojas Algis Manišis. Talkino Utenos apylinkės įvairios darbo įmonės, įstaigos.

Kaip ta koplyčia atrodo

Ji nepanaši į tradicines mūsų koplyteles. Ji simbolizuoja tautos ryžtą ir kovą.

Pačiame centre yra durys į koplyčią. Jos šiek tiek pastumtos į gilumą. Anga primintų lyg kokį įėjimą į partizanų bunkerį. Anga iš abiejų pusių skliaučia keli lankai. Jie lūžta ties viduriu ir šonuose energingai sminga į žemę. Tai kovos, gnyimosi simbolika. Iš abiejų pusių dar pratęstos tos ramios sienos, kurios irgi simbolizuoja lyg kokį fortą.

Koplyčia savo plane yra trikampė, ne keturkampė. Trikampis pabrėžia kovos, smogimo simboliką, primena per audras plaukiantį laivą.

Iš tos statybos lyg trykštė ištrykšta aukštas lieknas bokštas, iškyla viršum medžių viršūnių ir baigiasi kryžiumi. Ar neįspūdinga, kad iš taip draskyto, niokoto krašto iškyla pergalės kryžius!?

Koplyčia pastatyta per keturis mėnesius, bet jos apdaila dar nebaigta. Dar trūksta ir vitražų — juos kuria dail. Andrius Surgailis.

Pašventinimo iškilmės

Pašventinimo iškilmės buvo rugsėjo 20 d., sekmadienį, 2 v. popiet, kada iš parapijų gali suvažiuoti kunigai. Ir jų suvažiuo net 11, atvyko iš Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas. Suvažiuo daugybė žmonių, partizanų giminės, anų kovų dalyviai, atžygiavo ir vėliavos, ir giesmininkai. Ir vyskupas atėjo iškilmingais bažnytiniais drabužiais pasipuošęs.

Kai ši procesija kopė į Kančios kalnelį, choras giedojo: „Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė“. Tai lietuvių tautos kančios ir vargo, drauge ir prisikėlimo giesmė: Tą giesmę giedojo žmonių minia 1893 m. Kražių skerdynių laiku. Ten yra žiurpi eilutė: Todėl nesibijokim, kad ir žemė drebėtų, ir kalnai griūtų į marių gilumą... galybių Dievas su mumis...

Ta giesmė, rodos, ir prikelia žuvusiuosius ir sujungia gyvuosius į vieną nesibaigiantį žygi didžiajai pergalėi.

Ir smilkė, šlakstė šventu vandeniu, giedojo visų šventųjų litanijos dalį. Vyskupas turi muzikali balsą: jis atrodė lyg koks operos solistas, vadovaujantis visam giedojimui.

Jis pasakė ir pamokslą. Prisiminė Mozę, kai tas išvydo degantį krūmą ir išgirdo Dievo balsą. Balsas sakė: nusiauk kurpes, nes vieta, kur tu stovi, šventa. Taip ir šis kalnelis yra šventa vieta, pašventinta mūsų brolių kančia ir artimųjų ašaromis.

Priminė, kad pagerbdami žuvusiuosius, žmonės stato kryžius, o štai Amerikos broliai lietuviai pastatė koplyčią. Kalbėjo, kad laisvė yra žmogaus išbandymas. Reikia išmokti džiaugtis laisve ir dėl jos aukotis. Koplyčia pavadinama Marijos Kankinių Karalienės vardu. Kvietė būti vienybėje su kryžiumi, nešti tautinį ir dvasinį atgimimą.

Aleksandro Žemaičio brolis Jonas, Maumedžio vardu dalyvavęs partizanuose, žuvęs kovose su bolševikais.

Vel giedojo choras, vėjas plevėno sunėštas vėliavas, šiureno pušis. Mišių pabaigoje sugiedota Marija Marija ir Viešpaties angelas.

Aleksa Žemaičio žodis

Tuoj po mišių kalbėti buvo pakviestas koplyčios fundatorius Aleksas Žemaitis. Jis dabar baltagalvis, kaip žydinti obelaitė, o kadaise iš tų laukelių į pasaulį išklydo kaip žvalus jaunuolis, išsinešdamas neišdildomą tėviškės ilgį.

Kalbėjo susijaudinęs, skaitydamas iš rašto. Pradėjo nuo anų laikų, kurie sužlugdė tautos gyvenimą, ir jis vienuolika mėnesių buvo Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Dabar štai sugrįžo nusilenkti savo brolio Jono — Maumedžio ir jo kovos draugų relikvijoms.

Suminėjo visus, kurie prisidėjo prie šios koplyčios statybos ir jiems padėjo. Pabaigoje kvietė atsiremti į žuvusiųjų kančią ir augti tiesiems. Baigėsi baisioji priešpaudos naktis. Lietuvai dabar reikia meilės ir doro žmogaus!

Baigus kalbą, garbingam sve-

(nukelta į 5 psl.)

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai.

EFEKTINGESNĖS PARAMOS LIETUVAI ORGANIZAVIMO KONFERENCIJA

KĘSTUTIS K. MIKLAS

Lietuvos ambasados ir JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių bei Visuomeninių reikalų tarybų pastangomis lapkričio 7-8 dienomis Washingtono Marriott Georgetown viešbutyje buvo sušaukta pagalba Lietuvai teikiančių išeivijos organizacijų bei vienetų vadovų konferencija, norint apsvarstyti efektingesnį paramos Lietuvai planavimą ir teikimą.

I šią konferenciją suvažiavo virš 80 organizacijų vadovų ir įvairių sričių žinovų. Iš New Yorko joje dalyvavo Vytauto Didžiojo universiteto senato narys, Columbia universiteto prof. dr. Rimas Vaičiūnas, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėja Rūta Virkutytė ir šių eilučių autorius, Kauno Technologijos universiteto Technologijos valdymo centro direktoriato narys ir JAV LB New Yorko apygardos pirmininkas.

Konferenciją atidarė Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis. Apžvelgęs šios konferencijos tikslą, jis paprašė, kad ji būtų pradėta invokacija, kurią sukalbėjo lietuvių evangelikų liuteronų vyskupas Hansas Dumpys.

Po jo kalbėjo JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė ir JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas S. Gečys. Jiedu pabrėžė šios konferencijos reikalingumą pasidalinant mintimis apie tai, kas dabar daroma ir kas darytina, kai toji parama Lietuvai būtų efektingesnė.

Diskutuojamasis temos

Jau iš anksto kviestiems asme-

nims buvo pranešta, kad šioje konferencijoje bus diskutuojamos šios temos:

JAV valdinių ir nevaldinių institucijų parama Lietuvai; Centrinė išeivijos lietuvių organizacijų parama Lietuvai; Kaip savo kilmės kraštams gelbsti kitos tautinės grupės; Parama Lietuvos jaunimui, auklėjimo, švietimo ir asmeninės gerovės kėlimo srityse; Parama Lietuvai moksle ir akademinėje srityje; Parama Lietuvai energetikos, ekologijos ir transporto srityse.

Toliau: Medicininės pagalbos Lietuvai teikimas, naudojantis JAV institucijų ir darbuotojų tiesioginėmis paslaugomis; Medicininio auklėjimo, priemonių, vaistų ir medikamentų organizavimas Lietuvoje; Parama Lietuvai krašto administracijos istatymdavystės, informatikos ir krašto apsaugos srityse ir efektingesnės paramos Lietuvai organizavimas per pagerintą planavimą, išvystytą koordinaciją ir sustiprintą komunikaciją.

Pagal tas temas ir darbotvarkė buvo nustatyta ta pačia eile. Kiekviena tema buvo svarstoma simpoziumo būdu, vadovaujant moderatoriui. Prelegentai buvo iš anksto pakviesti ir galėjo kalbėti tik dvylika minučių. Žinoma, ne visi to laikėsi, tad beveik visad pritrūkdavo laiko klausimams iš auditorijos.

JAV valdžios parama

Šia tema kalbėjo net trys JAV valdžios pareigūnai — Stuart Swanson, iš valstybės departamento paramai Rytų Europos kraštams; Karen Brown USAID (JAV agentūra tarptautiniam vystymui) ir Susan Robinson, iš USIA (JAV Informacijos agentū-

Efektingesnės paramos Lietuvai konferencijos Washingtono atidaryme invokaciją kalba lietuvių evangelikų liuteronų vyskupas Hansas Dumpys. Prezidiume iš kairės: JAV ir Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantas Gečys, Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Maciūnas. Nuotr. Kęstučio Miklo

ros) Baltijos valstybėms ir Lenkijai. Simpoziumą moderavo JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkas informacijos reikalams Rimantas Stirbys.

Iš prelegentų pranešimų paaiškėjo, kad iki šių metų birželio 30 d. JAV valdžia per įvairias agentūras yra davusi Lietuvai paramos \$28,959,000 sumai, į kurią įeina ir \$21,000,000 už maistą, daugumoje už grūdus.

Likusioji suma skirta Lietuvos ekonominiams vystymui, pavyzdžiui, \$1,1 milijonų skirta techninei pagalbai suprivatinti penkis tekstilės įmones, \$325,000 pagerinti bankinį sektorių, turizmą, padėti trims ministerijoms jų administracijoje ir devynių įmonių, tarp jų vonių fabriko ir lentpjūvės, produktų pardavimo reklamoje ir procese.

\$720,000 paskirta padėti privačios prekybos vystymui, taip pat ištirti galimybes Mažeikių naftos rafinerijai ir naftos terminalui Klaipėdoje.

\$692,000 per Amerikos advokatų sąjungą paskirta patarėjams Lietuvos Teisingumo ministerijai padėti.

\$217,000 paskirta agrikulturnių kooperatyvų privatizacijai per taip vadinamą VOCA (Savonoriai padėti užjūrio kooperatyvams) organizaciją. Ji jau turi savo įstaigą ir direktorių Lietuvoje. Jos štabas — įvairūs savonoriai, kurie teikia techninę pagalbą agrikulturnei prekybai plėsti.

Amerikiečių kooperatyvų vystymo organizacija (ACDI) padeda patarimais Lietuvos privatiems ūkininkams ir tam išleidžia apie \$300,000.

JAV Informacijos agentūra (USIA) administruoja \$567,000 sumą, padėdama ekonominių mokslų ir vadovų paruošimo programai.

Studijoms kaip taupyti energiją išleista apie \$600,000. Tuo reikalu keturiose įmonėse buvo

(nukelta į 7 psl.)

BALTIMORE, MD

Atletų Klubas sukaktis

Veikiam ir energingam Baltimore Lietuvos atletų klubui šiemet sukanka 20 veiklos metų. Ta proga klubas rengia sukaktuvinį vakarą, kuris įvyks lapkričio 28 d., šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių namuose. Programą atliks Philadelphia Lietuvos liaudies dainų kvartetas. Po to, bus smagus pasisvečiavimas ir pasilinksminimas, griežiant šokių muzikai.

Klubas remia tinklinį, lauko tenisą, kegliavimą ir kitas sporto šakas. Dalyvavo beveik visose JAV ir Kanados Lietuvos šventėse, o taip pat ir pernykštėje Pasaulio Lietuvos sporto olimpiadoje Lietuvoje.

Klubo valdyboje dabar yra Charlie Loskarn, Rūta Bučinskaitė, Gintaras Buivytis, George Mažurkevich ir Nijolė Kaltreider.

Nerimantas Radžius

LANDSBERGIS INFORMUOJA UŽSIENIO AMBASADORIUS

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio kvietimu, į Aukščiausiąją Tarybą buvo atvykę Lietuvoje akredituoti užsienio valstybių ambasadoriai. Susitikime buvo pateikta informacija apie Lietuvos-Rusijos santykių eigą, paminėtas Rusijos prezidento laiškas Vytautui Landsbergiui ir išplatintas Aukščiausiosios Tarybos pirmininko atsakymas.

Užsiminta, kad š. m. lapkričio 25 d. Jungtinėse Tautose numatoma svarstyti rezoliuciją dėl Ru-

sijos armijos išvedimo ir kad Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Boutros Boutros-Ghali įteiktas Rusijos pasiūlymas svarstyti žmogaus teisių Baltijos valstybėse klausimą.

Landsbergis kalbėjo apie žmogaus teises kaip apie nukentėjusių nuo Sovietų agresijos žmonių teises. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas padarė pastabų ir atsakė į klausimus dėl dabartinės politinės padėties Lietuvoje. Jis padėkojo ambasadoriams už jų ir jų šalių paramą Lietuvai.

LIETUVOS PARTIZANŲ ATMINIMUI

(atkelta iš psl. 4)

Čiui mergaitės įteikė gėlių. Po to kalbėjo Utenos dekanas kun. Petras Adomonis, mokytoja Aldona Grigaravičienė, partizanų ryšininkė Stasė Gapševičienė, partizanas Alfonsas Daunys ir kiti. Deklamavo patriotinius eilėraščius iš partizanų laikų. Utenos meras Žiedas ir architektas Kuras įteikė Žemaičiams koplyčios modelį — sumažintą repliką.

Po visų kalbų sugiedotas Lietuvos himnas. Žmonės skirstėsi,ėjo prie ežero, kur irgi stovi kryžiai. Ši vieta bus apsupta mūro tvora ir padaryta lyg koplyčios šventorius.

Visi buvo pakviesti į mokyklos salę vaišėm, kurias surengė amerikiečiai mecenatai. Dalyvavo apie 150 žmonių. Dalyvavo vyskupas, kunigai, svečiai, atvykę iš tolimesnių apylinkių, valdžios atstovai, partizanų giminės.

Kryžius tėviškės sodyboje

Netoliese yra ir Žemaičių

tėviškė Katlėrių kaime. Tame kaime yra senos kapinaitės, kaip tik Žemaičių žemėje. Kapinėse yra palaidoti 8 partizanai. Jų kapai išpuošti. Pagerbdamas jų atminimą, Aleksas Žemaitis kapinėse, tarp dviejų upių, pastatė Šv. Jono Krikštytojo kryžį. Prie jo padėjo akmenį su įrašu, kad čia gyveno Žemaičiai, kurie tapo genocido aukomis. Kryžių rugsėjo 5 d. pašventino Spirėnų klebonas, dalyvaujant Utenos dekanui Petriui Adomaičiui. Dalyvavo kaimynai ir sukviešti tolimiesni svečiai.

-o-

Dr. Marija ir Aleksas Žemaičiai daug kartų keliavo į Lietuvą, rėmė gimines ir draugus. Dabar štai tokia didelė jų auka ir pagarba atėjo iš Amerikos žuvusiems broliams partizanams atminti.

Koplyčia su savo aukštu bokštu bus iš tolo matoma ir visiems primins, kad čia yra Kančios kalnelis, šventa tautos vieta.

(Rašant pasinaudota iškilmių vaizdajuoste ir Utenos rajono laikraščio "Utenis" iškarpa.) (p.j.)

1993 METAMS

DARBININKO PRENUMERATA — 30 DOL.

Šią savaitę sekantis administratoriaus laiškas yra išsiuntinėjamas Darbininko skaitytojams drauge su spalvotu Darbininko kalendorium:

Lapkritis, 1992

Mielas lietuviškos spaudos skaitytojau ir rėmėjau,

Sveikindami Kalėdų ir Naujųjų metų progą, siunčiame Jums 1993 metų spalvotą DARBININKO kalendorių.

Per išstus sunkiuosius Lietuvos okupacijos metus DARBININKAS stengėsi išlaikyti Lietuvos vadavimo mintį gyvą. Lietuva jau laisva, tačiau lietuviško laikraščio svarba mūsų gyvenime nėra sumažėjusi. Kaip ir iki šiol, mums reikalinga stipri lietuviška spauda, kuri keltų mūsų dvasinės ir tautinės gyvybės reikalus.

Nuolat didėjant pašto siuntimo išlaidoms, popieriaus ir spausdinimo kainoms, tarnautojų algoms, esame priversti nuo Naujų metų — už 1993 metus — pakelti metinę DARBININKO prenumeratos kainą iki \$30.00. Stengėmės, kol pajėgėme, daugelį metų jos nekelti. Bet ir su šia pakelta prenumerata laikraščio leidimas lieka sunkus. Todėl prašome mielus skaitytojus suprasti mūsų — leidėjų padėtį ir paremti laikraščio leidimą atskira auka. Tik skaitytojų šio reikalo supratimo ir dosnumo dėka DARBININKAS pajėgs ir toliau tarnauti mūsų Amerikos lietuvių išeivijai.

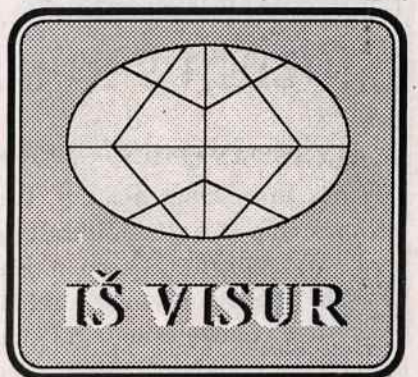
Tikėdamiesi ir ateityje sulaukti to paties lietuviško nuoširdumo, kurio iki šiol DARBININKAS nestokojo, pridėdame drauge su kalendoriumi šį laiškutį, prašydami paramos, kad DARBININKAS ilgai ir sėkmingai lankytųsi lietuvių šeimose.

Prašome su čekių gražinti atkarpėlę ir pasinaudoti pridėtu vokeliu.

Su pagarba,

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiame prenumeratos mokestį už 1993 metus \$30.00.
Auka kalendoriaus išlaidoms padengti
Atsiskaitau už atsilikusių skolą
Pridedu auką
VARDAS IR PAVARDĖ
ADRESAS
Užsakau DARBININKĄ kaip dovaną:
Adresas:

— Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria premiją už geriausią grožinės literatūros veikalą. Šiemet skiriama \$2000 premija už 1991 m. išleistą veikalą. Mecenatas Lietuvių Fondas. Jo pageidavimu skyrimas nukeliamas į rudenį. Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba sudarė premijai skirti komisiją, į kurią įeina: Leonardas Andriekus, Algirdas Landsbergis, Leonardas Žitkevičius. Komisija jau baigia susipažinti su veikalais, ir premija greit bus paskirta.

— Bronius Nainys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas, "Lietuvos aide" lapkričio 10 d. (nr. 220, psl. 1) paskelbė, kad dr. Kazys Bobelis nėra išeivijos atstovas, nėra įgaliojtas kalbėti išeivijos vardu ir į Lietuvos Respublikos Seimą kandidatuoja kaip privatus asmuo, tegalintis atstovauti sau arba jį į kandidatus iškelusiai politinei grupei.

— Komp. Vlado Jakubėno autorinis koncertas pirmą kartą Lietuvoje yra rengiamas šių metų gruodžio mėnesį Vilniuje. Ta proga bus ir mokslinė konferencija apie šį kompozitorių. Jau yra angažuotas Lietuvos Radijo ir TV choras, kuris atliks chorinius kūrinius. Šiais reikalais rūpinasi naujoji Vl. Jakubėno draugijos Vilniaus skyriaus vedėja Irena Skomskienė. Ji kartu vadovaus ir draugijos raštinei, kuri įsikuria Meno Archyvo patalpose.

— Philadelphia Lietuvos Vycių kuopa tradicines Kūčias rengia gruodžio 12 d., šeštadienį, 6:15 val. vak. Šv. Jurgio parapijos salėje, Salmon & Venango Streets, Philadelphia. Vietas reikia rezervuoti iki gruodžio 5 d., skambinant Len Kapochus 609 476-3218.

— Kun. A. S. Paulauskas, OFM, gruodžio 13 d. vadovaus adventiniam susitelkimui Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų dvasinio atsinaujinimo centre, Putnam, CT. Pradžia 10 val. ryto. Prašoma registruotis iki gruodžio 6 d. tel. 203 928-7955.

— Daytona Beach, FL, Lietuvių Klubas, suprasdamas lietuviškos spaudos sunkią padėtį, per klubo išdininkę Danutę Šilbajorienę atsuntė \$50 "Darbininkui" stiprinti. Nuoširdus aciu.

— Ieško giminių. Andzulytė-Rašytinienė Marytė ieško savo pusbrolio Andzolio Vinco. Jis pats arba apie jį žinantieji prašomi pranešti adresu: Marijampolės raj., Kazlų Rūda, Maironio gatvė 20-13.

— Ieškomi vaikai arba vaikaitai Petro Patlabos (gimęs 1880) ir Kazimiero Patlabos. Abu apie 1913 m. atvyko į Ameriką iš Maldūno kaimo, Skaudvilės valsčiaus, Tauragės apskrities. Ieško jų sesers Pranciškos Patlabaitės-Žymantienės sūnus Kazimieras Žymantienis. Jo adresas: Gedimino 43-25, Tauragė, Lithuania.

— Nauji "Darbininko" skaitytojai I. Kveraga, Quincy, MA; Franciscan Noviciate, Kennebunkport, ME; S. Shimkus, Scranton, PA; D. DeSa Pereira, New Bedford, MA. Užsakę kitiems: Frank Petrauskas, Syracuse, NY — A. Juskai, East Lansing, MI. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. "Darbininko" metinė prenumerata visiems tik \$20.

Laiškas redakcijai

MUZIEJUS RUMŠIŠKĖSE IR RUNA

Gerbiamas Pone Redaktorium, esame Jums labai dėkingi, kad š. m. spalio 16 d. Jūsų laikraštyje Nr. 40 išspausdintas gerb. p. Romualdos Šidlauskienės straipsnis "Ten bakūžė samanota", parašytas su didele meile tėvų žemei ir susirūpinimu dėl kultūrinės padėties.

Rumšiškės Etnografiniu muziejumi) ir mūsų bendrovę RUNA. Tik RUNA pristatyta ne visai tiksliai. Mums būtų labai gaila, jei skaitytojai susidarytų įspūdį, jog RUNA administruoja muziejų. Todėl labai prašome paskelbti Jūsų laikraštyje šį papildymą:

"Liaudies buities muziejus turi direktorių ir administraciją, muziejus išlaikomas valstybės, finansuojamas Kultūros ministerijos. Kadangi ekonominė padė-

tiš yra sunki, muziejui trūksta lėšų tolimesnėms statyboms ir remontui.

RUNA yra privati firma ir pinigų uždirba, gamindama ir pardudama suvenyrus bei teikdama aptarnavimo pastangas turistams. Dalį savo pelno ir gautas aukas skiria muziejaus ekspozicijų restauravimui, muziejaus projektavimo bei statybos darbams ir muziejaus, o taip pat viso Lietuvos kultūros paveldo populiarinimui. Aukas RUNA priima Amerikos bankuose:

American Express Bank Ltd. No. 719906 / 67084121 / 467070089; Bankers Trust Company, NY, No. 04-093-996 / 67084121 / 467070089; Manufacturers National Bank of Detroit No. 5000-305580 / 67084121 / 467070089; Citibank No. 36016012 / 67084121 / 46784121 / 467070089".

Būtume Jums labai dėkingi. R. Aranauskas RUNA Ltd. direktorius Rumšiškės, 1992.10.26.

Uždaroji akcinė bendrovė RUNA, Žuvėdrų 3, 4237 Rumšiškės, Lithuania, Telef. (701 256) 47 247, Fax (701 256) 47 569.

DAUGIAU LIETUVIŠKUMO LIETUVOS LAIVYNUI!

Šiuo metu Lietuvos prekybos ir žvejybos laivyne dirbama apie 80% svetimkalbių. Net Jūrėivystės mokykloje lietuviai yra mažuma. Visi raštai pateikiami rusų kalba. Taip pat visur vartojami įprasti rusams jūrėiviški terminai.

Norint plėsti lietuvių kalbos vartojimą laivyne, Jūrėivystės

Bostono lituanistinės mokyklos III skyriaus mokiniai: L. DeSaPereira, V. Pauliukonytė, V. Žiaugraitė, G. Dumčius, A. Puodžiukas ir T. Subatis spalio 31 d. dalyvavo vaidinime "Žmogaus, Perkūno ir velnio draugystė". Nuotr. L. Žiaugrienės

MIESTŲ VILTIS GLŪDI GAMTOSAUGOS ATSTATYME

knogos fondas nutarė išleisti dar 1940 m. paruoštą, dabar perredaguotą jūr ltn. R. Nako žodyną, nes anksčiau tai sutrukdė okupacijos.

Žodyno autorius už pagrindinę veiklą buvo vokiečių kalin-tas ir vėliau bolševikų ištremtas į Sibirą, iš kur grįžo palaužta sveikata ir 1963 m. mirė, būdamas vos 47 metų amžiaus.

Kviečiami tautiečiai prisidėti prie šio jūrėivystės žodyno išleidimo. Sumanymą jau parėmė Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" \$500.

Jūrėivystės knogos fondo sąskaita atidaryta "Paramos" kredito kooperatyve, No. 2337. Fondo išdininkas H. Stepaitis, 21 Cosmo Rd, Etobicoke, Ont. M8X 1Z3, Canada.

Tą mintį pareiškė Valdas Adamkus, US EPA V regiono administratorius, spalio 21 d. Detroito inžinerijos draugijos sausakimšame susirinkime.

Amerikos miestų problemos yra nugalimos ir lengvos, lyginant su Rytų Europos beveik nugalimomis problemomis. Tačiau, pavyzdžiui, Detroito, yra daug stagnacijos ir nenoro pajudėti iš vietos. Kol nebus būtina sutvarkyti apleisto vietos vandentiekio bei vandens valymo, tol investitoriai neduos pinigų miestų atstatymui. Gamtosaugos projektai sudaro naujus darbus, ir apleistų miestų bedarbiai galėtų gauti pragyvenimą.

Adamkaus agentūra įveda daug darbo ir lėšų į Detroito atstatymą. Sekant Šiaurės vakarų Indianos pavyzdžiu, Pietryčių Michiganas yra naujas projektas gamtosaugos atstatymui. Žmonės turėtų spausti vietinę valdžią ir bendrą tarptautinę komisiją tarp JAV ir Kanados pilniau įsijungti į atstatymo darbus.

Adamkaus kalba buvo palydėta griausmingu plojimu ir kanadičių bei demokratų ir respublikonų amerikiečių nuosirdžiais klausimais. Žmonės remia Adamkų, nepaisant, jog jam teko dirbti ir kovoti prieš Washingtono ir Ottawos miegančias administracijas.

Saulius Šimoliūnas

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

"VEIDAS" - savaitinis, spalvotas, iliustruotas žurnalas, Lietuvoje leidžiamas "Lietuvos aidas" akcinės bendrovės. "Veidas" rašo apie svarbiausius Lietuvos politikos, ūkio, kultūros, žmogaus gyvenimo ypatybes, kurie nepasens per dieną.
Prenumeratoriai žurnalą gauna oro paštu kartą per savaitę. Prenumerata metams - \$98. JAV-ėse galima užsisakyti per žurnalo atstovą adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Telef. 708 986-1613.

The Baltic Observer
NEWS FROM ESTONIA, LATVIA AND LITHUANIA

THE WEEK IN LEGISLATION Looking for opposition in Estonia page 2	IN THE NEWS Foreign Ministry still changing page 11	BUSINESS & THE ECONOMY Counting the costs of withdrawal page 9	NEWS TO USE How to move goods better page 7
--	---	--	---

Brazauskas Calls For Unity
The Lithuanian Democratic Labor Party is not a neo-Communist throwback, says its leader Algirdas Brazauskas; it asks parties to work together to build a East-European democratic country.

Lithuania of Latvia
World Council, Inc.
Government and International Midwest Library Service • Duke

Some of Our More Prominent Subscribers
University of Lettonie
Council • L... Union Limited • Department of Defense • Rockefeller Brothers Fund • Center for International Private Enterprise • University of Missouri System • Latvian Relief Fund of America, Inc. • The University of Chicago • Duke University • International Republican Institute • R... b... Trade Development Corporation • Rutgers • C...
• Acadia University • Christian Child...
• Consulate of L...

FREE TRIAL SUBSCRIPTION
The Baltic Observer International Edition (see offer inside...)

FREE SUBSCRIPTION ACCEPTANCE FORM
YES, Send my free subscription (4 issues - \$10 value!) to The Baltic Observer.
To continue, I'll pay just \$45.00 for 25 additional issues (29 in all). I save \$13.00 off the newsstand cost. To cancel, I'll write "cancel" on the bill, return it and owe nothing. The four-issue trial subscription is free in either case.

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ ZIP _____

BALTIC OBSERVER
558 Pilgrim Drive, Suite A
Foster City, CA 94404

LIMITED-TIME OFFER
Offer valid for new subscribers only

Money-Back Guarantee
1. Accept 4 free issues of The BALTIC OBSERVER and then cancel if you don't want to continue.
2. If you continue, you are still entitled to cancel anytime for a prompt, full refund on all unmailed issues.

FREE TRIAL SUBSCRIPTION
To get 4 free issues of The Baltic Observer (a \$10 newsstand value), simply fill out the attached Free Subscription Acceptance Card and mail it back postage-free! Read your free trial subscription and then decide.

If you want to continue, pay just \$45.00 for 25 additional issues (29 in all). If you don't want to continue, write "cancel" on the bill, return it and owe nothing. The four free issues are yours to keep.

SEND NO MONEY NOW. We'll start your free trial subscription NOW and send a bill later. But—please—accept your free trial subscription to The Baltic Observer BEFORE this limited-time offer expires.

LIMITED TIME OFFER — MAIL TODAY!

ECONOMY AIRFARES FROM NEW YORK

	Round trip	One way
VILNIUS	\$575	\$410
RIGA	\$575	\$379
MOSCOW/ST. PETERSBURG	\$575	\$329

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707
Ask for Chris Dobrzynski

NAUJAUSIOS KNYGOS

TIKIU, Katalikų Tikybos Vadovėlis Mokyklai, su spalvotomis nuotraukomis ir piešiniais. Vertimas iš italų kalbos, kun. S. Jurčys, OFM. 5 dalys, kiekvienos kaina tik \$5.00.

Idėjų Sankryžoje, Kritinis skerspjūvis, Antanas Paškus. Kaina \$6.00.

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant Darbininko administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nesiūti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiūsimė užsakytas knygas, tada išsiūsimė ir sąskaita.

SKAISTYKLOS TIKROVĖ

Kartą metuose katalikiškas pasaulis švenčia Visų Šventųjų Šventę ir Vėlines. Visų Šventųjų Šventės metu katalikų Bažnyčia kreipiasi savo maldomis į dangaus gyventojus, prašydama jų užtarimo pas Visagalį Dievą.

Švęsdama Vėlines, tikinti žmonija meldžiasi už vėles, atliekančias laikinę bausmę lyg dvasiniame kalėjime — Skaistykloje — dėl padarytų nuodėmių. Nors jos praėityje buvo atleistos, veikiant Atgailos Sakramento malonei, tačiau už jas nebuvo pilnai atsisteista Dievui bei artimui, nes trūko tobulo atgailos!

Amžiams slenkant, žmonija neturėjo ypatingų sunkenybių tikėti į pomirtinį žmogaus gyvenimą; į tai tikėjo net pagoniškas pasaulis nuo pat neatmenamų šimtmečių, nors tą gyvenimą vaizdavo daugiau ar mažiau skirtingą negu krikščionybė. Tačiau, kada katalikiškoji Bažnyčia skelbia, jog pomirtiniame gyvenime šalia dangaus ir pragaro yra dar tarpinis, tretysis stovis, kurį vėlės tenka pergyventi, sutinka pasipriešinti ir neigiančių šią tiesą.

Šiuo atveju kitaip manantys tvirtina, kad nei Šv. Rašte, nei Padavimuose, atseit Tradicijoje, nerandame žodžio Skaistykla.

Nereikia Šv. Rašte ieškoti pakirto žodžio, išreiškiančio Skaistyklos tikrovę, užtenka, kad ten yra atitinkami sakiniai bei mintys, aiškiai pasakantys skaistyklos būseną. Štai Senojo Įstatymo Šv. Rašte skaitoma: "Šventa ir išganinga yra mintis melstis už mirusius, kad jie būtų išvaduoti iš nuodėmių" (2 Mak 12:46). Tad, jei Skaistyklos nebūtų, maldos bei geri darbai už mirusius neturėtų reikšmės, kadangi danguje besidžiaugiantiems jos nereikalingos, o pragare kenčiantiems beviltiškoje padėtyje — nenaudingos! Tad, norint nenorint, prieinama trečioji padėtis ir galimybė.

Mintis apie būseną kenčiančios vėlės ir reikalą ją gelbėti maldomis randama ir Naujajame Įstatyme, kur pasakoma: "Kas kalba prieš Šv. Dvasią, tam nebus atleista nei šiame pasaulyje, nei būsimame" (Mat 12:32). Tais žodžiais pasakoma tiesa, kad pomirtiniame gyvenime kai kurios nuodėmės yra atleidžiamos.

Apie Skaistyklos tikrovę rašoma ne tik Šv. Rašte, apie tai kalba taip pat visų amžių Bažnyčios Istorija.

Skaistyklos būseną tvirtina ir sveikas žmogaus protas. Pasakojama, kad gyvenęs savotiškas žmogelis, kurs panoro pastatyti paminklą ant savo giminaičio kapo, užrašydamas: "Jis buvo neužtenkamai geras dangui, nepakankamai blogas pragarui, kur jis yra dabar, kas gali pasakyti?"

Šiuo atveju ieškant tikrojo atsako, tenka prisiminti senovės romėnų rašytoją Ovidijų, sakant: "Matau, kas gera ir tam pritariu, tačiau seku kas bloga". Truputį vėliau nei šis rašytojas, šv. Povilas yra pasakęs: "Aš, tiesa, gėriuos Dievo įstatymu, žiūrind vidujinio žmogaus, bet matau savo sąnariuose kitą įstatymą, darantį mane belaisvį nuodėmės įstatymo" (Rom 7:22-23). Kadangi "Niekas sutepta negali įeiti į dangų" (Apr 21:27), pagal Dievo valią, yra sukurtas tretysis vėlių apsisvalymo ir pilnutinio atsisteisimo padalinys, vadinamas Skaistykla.

Kun. B. S. Danis

VARGONŲ KONCERTAS
ATSIMAINYMO BAŽNYČIOJE

Lapkričio 22 d., sekmadienį, Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčioje, Maspeth, NY, jaunas muzikas, vargonininkas Virginijus Barkauskas iš Lietuvos, atliko vargonų koncertą. Koncertą jis dedikavo Lietuvos muzikos veteranui, vargonų virtuozui Jonui Žukui, pagerbiaiant jį 85erių metų amžiaus sukakties proga.

Barkauskas vargonus, lygiagrečiai ir fortepijoną, studijavo Lietuvos Muzikos akademijoje Vilniuje, pas profesorių Leopoldą Digrį. Per Lietuvos vyskupų konferenciją, tarpininkaujant kun. J. Šarauskui, gavęs stipendiją, atvyko į Ameriką ir Šv. Juozapo kolegijoje, Renselaer, IN, neakivaizdiniu būdu, studijuoja vargonus bei liturgiją ir siekia magistro laipsnio. Šiuo metu Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje, kurioje klebonas yra kun. Kenneth Wicks, talkina vargonininkui.

Koncerte Barkauskas atliko garsią klasikų veikalus. J. S. Bachui skyrė keturias kompozicijas, o D. Bukstehude, C. Frank, L. Boellmann ir M. Reger — po vieną. Tarp jų girdėjome ir vieną nuosaikiai modernią, dėmesio vertą, lietuvių kompozitoriaus A. Briliaus kompoziciją.

Šioje bažnyčioje yra elektriniai vargonai, Elektriniai skamba kitaip, negu vamzdiniai. Ypač barokinio laikotarpio vargonų muzikai geriau tinka vamzdiniai. Neturint pasirinkimo, ir to laikotarpio vargonų muzika būna grojama ir elektriniais vargonais. Barkauskas tais trijų manualų vargonais, nepaisant jų riboto registrų skaičiaus, sugebėjo atskleisti atliekamųjų veikalų grožį

JAV LB Bostono apygardos metiniam suvažiavimui spalio 11 d. Brocktone vadovavo apygardos pirm. Česlovas Mickūnas, sekretoriavo Regina Petrutienė. Nuotr. L. Žiaugrienės

Metinis LB suvažiavimas

Bostono LB apygardos metinis suvažiavimas vyko spalio 11 d. Brocktone. Dalyvavo 32 atstovai ir svečiai. Išklausti praeito suvažiavimo protokolas, išdininco J. Čereškos ir revizijos komisijos ataskaitos, Bostono, Brocktono, Cape Codo ir Providence apylinkių pranešimai, perskaityti Worcesterio ir Kennebunkporto apylinkių pirmininkų laiškai.

Bostono apyl. pirm. A. Kupčinskas supažindino su JAV LB Tarybos II-os sesijos darbais. Išrinkta naujai kadencijai Bostono LB apygardos valdyba: pirm. Č. Mickūnas, vicepirm. J. Vasys, sekr. R. Petrutienė, išd. J. Čereška. Suvažiavimui vadovavo Bostono apygardos pirm. Č. Mickūnas ir sekr. R. Petrutienė.

Tautinės juostos moksliai

Milda Richardson-Bakšytė Bostono universitete ruošia doktoratą iš menotyros ir moksliai tiria auđejos Elzbietos Ribokienės, iš Brocktono, išaustas juostas. Ribokienės juostų spalvų ir raštų simboliai teikia unikaliuos medžiagos liaudies meno tyrinėjimams. Tuo pagrindu Milda Richardson spalio 14-17 dienomis skaitė paskaitą "Life sources for patterns on Lithuanian Juostos-Saches" konferencijoje "American Folklore Society" Jacksonville, FL.

Spalio 24 d. Bostono Universitete Milda skaitė paskaitą apie koplytstulpių architektūrą "Lithuanian Wayside Shrines in Exile".

Kaukių vakaras

Spalio 31 d. Lietuvių Piličių Klubo salėje įvykusio Kaukių vakaro sutelktos arti \$800 lėšos taip pat skirtos dr. Dunn vadovaujamai chirurgų kelionei paremti.

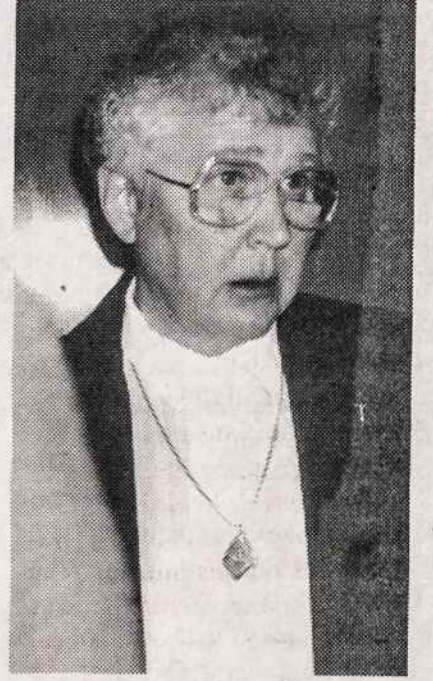
Vakaras praėjo linksmai, vyko šokiai, kaukių konkursas, kai kurie mėgino dainavimo jėgas su karaoke mašina. Pirmą vietą atiteko už kostiumą "Žmogus šiukšlių dėžėje". Vakarų rengėjai — Bostono Lietuvos Vaikų Globa, pirm. Daiva Neidhardt-Veitaitė, vicepirm. Marija Tovaresh-Ashmanskas, išd. Tomas Ashmanskas, narės Rėda ir Irena Veitienės, A. Statkus, B. Skabeikienė, ses. H. Ivanauskaitė.

Dainuojančių kunigų koncertas

Spalio 25 d. Brocktone septyni katalikų kunigai iš įvairių Massachusetts parapijų atliko įdomią dainų, ainių baladžių, ainių iš

pa rengia tradicines kūčias gruodžio 20 d., sekmadienį, 12 val. dienos didžiojoje parapijos salėje. Šalia tradicinių kūčių valgių bus ir pritaikyta meninė programa.

Tadas Mickus, sulaukęs 64 m. amžiaus, mirė spalio 18 d. L.Ž.K.

Dainuojančių kunigų koncerto, įvykusio spalio 25 d. Brocktone, organizatorė, veikli Bostono Lietuvos Vaikų Globos narė, Brocktono Nukryžiuotojo Jėzaus vie-nuolijos narė, sesuo Elena Ivanauskaitė. Nuotr. L. Žiaugrienės

miuziklų ir linksmų pasakojimų, anekdotų programą.

Pianinu akompanavo kun. A. M. Coyle. Erdvioje Cardinal Spellman mokyklos salėje susirinko virš 500 klausytojų, suaukųjusių \$3,093 ir 10 dežių konservuoto vaikų maisto. Šios pajamos bus skirtos dr. Dunn ir 12 veido chirurgijos specialistų kelionei į Lietuvą ateinančių metų pradžioje.

Renginiui vadovavo Brocktono Nukryžiuotojo Jėzaus ses. Helen Ivanauskaitė, daug energijos skirianti Lietuvos Vaikų Globos organizacijai.

Teatro diena

Spalio 31 d. Bostono Lituani-stinėje mokykloje buvo tradicinė teatro diena. Visų klasių mokiniai, vadovaujant mokytojoms, paruošė atskirus vaidinimėlius Geriausieji pagal amžiaus grupes teko prizai.

Šiltų plojimų susilaukė mažesniųjų pasirodymai: lopšelio ir darželio. Renginiui vadovavo papildomos programos vedėja mokytoja Aldona Lingertaitienė.

30 metų jubiliejus

Skaučių Židinio šventinė sueiga įvyko spalio 28 d. vs. Irenos Veitienės namuose. Vyr. skautininkė Birutė Banaitienė pasveikino seses, padarė pranešimą "Skautija Amerikoje ir Lietuvoje", remdamasi praeitos vasaros įspūdiškais. Pasidalinta prisiminimais, nustatytos darbo gairės.

Bostono židinetėms vadovauja sesės Irena Veitienė ir Danutė Kazakaitienė. "Židiny" daugiausia reiškiasi ruošiant Kazūgo mugę, pamoko jaunas skautes rankdarbių meno ir supažindina su tradicijomis.

Renginiai

Gruodžio 6 d., sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvos Piličių Klubo 3 aukšto salėje So. Bostone įvyks Bostono etnografinio ansamblio "Sodauto" koncertas "Ten, kur angliai kalnai stėri". Su šia programa ansamblis koncertavo praeitą vasarą Lietuvoje. Programa bus rodoma paskutinį kartą, kas dar nematė, skubėkite pamatyti, taip pat drauge padėnuoti, pašokti ir pabendrauti. Ansamblio vadovė Gita Kupčinskienė.

Lietuvos Vaikų Globa ir Lietuvos Vyčiai, norėdami paremti dr. Dunn su 12 chirurgijos specialistų kelione į Lietuvą, platina "Grateful Dead" sportinius marškinėlius (T-shirts). Kaina \$20 plus \$2 už persiuntimą. Užsakant nurodyti dydį L, XL, XXL. Čekius rašyti Knights of Lithuania, siųsti: Veronica Bivinskaitė, 424 N. Cary St., Brockton, MA 02402.

L.Ž.

NEW YORKE
Posėdžiavo LB
apygardos valdyba

Lapkričio 18 d. Kultūros Židinio posėdžio menėje posėdžiavo LB NY apygardos valdyba. Be apygardos valdybos, posėdyje dar dalyvavo Queens apylinkės pirm. Ramutė Česnavičienė, Bushwicko apylinkės pirm. Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Great Neck apylinkės pirm. Vytautas Žukas, LB tarybos narys Tomas Lora.

Perskaitytas praeito susirinkimo protokolas, susipažinta su gautais raštais. Anicetas Simutis, ambasadorius prie Jungtinių Tautų, dėkojo apygardai už \$500 auką Lietuvos misijai prie JT.

Kalbėta apie nario mokestį, apylinkių veiklą ir jų padėtį. Kiekviena apylinkė padarė savo pranešimą. Pranešimą padarė ir

Jungtinis posėdis Lietuvos nepriklausomybės šventei rengti įvyko lapkričio 20 d., penktadienį, Tautos Fondo patalpose. Posėdyje dalyvavo: LB NY apygardos valdybos, Tautos Fondo ir New Yorko Alto valdybų atstovai. 1993 m. minėjimui vadovauja Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba. Apžvelgta, kas iki šiol padaryta ir kas dar reikia padaryti. Ir 1993 m. bus renkamos aukos. Jas aukotojai galės paskirti ar Lietuvos Bendruomenei, ar Altui, ar Tautos Fondui. Aukų ir dabar reikia. Jos bus dalijamos labai atsargiai, atsižvelgiant į padėtį Lietuvoje. Bus parašyti laiškai ir siunčiami aukotojams. Aptarti techniški reikalai, kaip tvarkyti salę, kaip priimti svečius, ką pakviesti, pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Norima minėjimą surengti kuo iškilmingesni, nes tai bus jau 75-ta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis.

Agronomui

A.† A.

STASIUI MIKNIUI

iškeliavus amžinybėn, žmonai Elenai, dukroms Laimai ir Angelei, anūkams Elytei ir Edvardui su šeimomis bei kitiems giminėms reiškiamo giliausią užuojautą ir drauge liūdime.

New Londono apylinkės lietuviai

EFEKTINGESNĖS PARAMOS LIETUVAI
ORGANIZAVIMO KONFERENCIJA

(atkelta iš 5 psl.)

įstatyti energijos kontroliavimo skaitliukai. Darbą atliko amerikiečių RMA firma, kuri rugsėjo mėnesį taip pat surengė energijos taupymo efektingumo seminarą Kaune.

\$217,000 buvo paskirta išplėsti energijos efektingumą buitį aptarnaujančiose įstaigose ir kooperaciją branduolinės energijos apsaugoje.

\$500,000 buvo paskirta Hope projektui aprūpinti Lietuvą medikamentais ir vaistais, kurie sumažintų mirtinumą ypač nuo gripo, plaučių uždegimo ir kitų epideminių ligų.

Šimtatūkstantinės sumos yra paskirtos studijoms Lietuvos gamtos apsaugos problemai išspręsti, pagalbai paruošti tinkamus administratorius savivaldybėms, sustiprinti Lietuvos teisininkų padėtį, atsiunčiant teisėjus, prokurorus ir advokatus į JAV susipažinti su Amerikos teisine sistema. Taip pat ir Lietuvos žurnalistams yra galimybė atvykti į JAV susipažinti su radijo bei televizijos programomis ir jų paruošimu. Tomis lėšomis pasinaudoja ir JAV spaudos ekspertai, vykdami į Lietuvą kaip patarėjai.

Nepamirštama ir anglų kalbos mokymo programa. \$170,000 skirta paruošti vietoje anglų kalbos mokytojus, apmokant ekspertams už dėstymą, taip pat už knygas ir kitas mokslo priemones.

Iš informacijos aišku, kad tų dolerių Lietuva negauna. Ji gauna tik būrį gerai apmokamų patarėjų, dažnai silpnai kvalifikuotų.

Publikai paklausus, kodėl JAV skiriama parama Baltijos kraš-

tams yra dalinama ne proporcingai pagal kraštų gyventojų skaičių, bet lygiomis į tris dalis, Stuart Swanson pareiškė, kad jam tai neaišku. Šitoks paskirstymo būdas turi būti atitaisytas. Jis siūlė, kad dėl to atitaisyti lietuvių organizacijos, taip pat ir Lietuvos vyriausybė, įtaigautų JAV administraciją ir Kongresą.

(Bus daugiau)

LOS ANGELES, CA

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, giedas kiekvieną sekmadienį bažnyčioje, o įvairiomis progomis linksminąs dainomis, mini savo veiklos 50 metų sukaktį gruodžio 13 d., sekmadienį. Po sumos, 12 val. dienos, didžiojoje salėje vyks iškilnės. Programą atliks choras, jaunių kvartetas ir solistai. Menininkus paruoš ir jiems vadovaus muz. Viktoras Ralys. Lietuviškus pietus paruoš Antanina Uldukienė su talka.

Juozo Daumanto šaulių kuo-

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, lapkričio 22 d. dalyvavo Hartford, CT, Švč. Trejybės parapijos iškilnėse, vadovavo koncelebracinėm mišiom ir pasakė pamokslą. Ši lietuvių parapija minėjo savo veiklos 90 metų sukaktį.

Alfonse D'Amato, perrinktas New Yorko senatoriumi, dėkoja lietuviams, kad jie parėmė jo kandidatūrą ir balsavo už jį. Jis skambino telefonu LB NY apygardos pirmininkui Kęstučiui Miklui ir padėjo už paramą.

Susitikimas su naujais ateiviais, Queens LB apylinkės iniciatyva, rengiamas gruodžio 13 d. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Tai bus antras toks susitikimas. Pirmas buvo prieš keletą mėnesių. Tada Valda Guobienė buvo išrinkta tarpininkė tarp naujai atvykusiųjų ir LB Queens apylinkės valdybos. Kas norėtų daugiau informacijų tuo klausimu, gali skambinti LB Queens apylinkės pirminkei Ramutei Cesnavičienei 718 849-1581.

Pianisto Petro Geniušo, Palm Beach tarptautinio pianistų konkurso 1992 metų laimėtojo, koncertas įvyks lapkričio 28 d., šį šeštadienį, 8 val. vak. Alice Tully Hall, Lincoln Centre. Koncertą rengia tarptautinių kvietinių pianistų konkursų gilda.

Skautų tradicinės kūčios bus gruodžio 19 d., šeštadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Rengia vyr. skaučių židinys Vilija su kitų skautų vienetų pagalba.

Kalėdų ir Naujų Metų švenčių progą, kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti savo draugus ir artimuosius per "Darbininką". Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasieks didesnę sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos praleistumėte atvirukus pirkdami, rašydami, adresuodami ir siųsdami. Už pridedamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

KVIEČIA PROGRAMOS VIRŠELIO KONKURSUI

Ateinančiais metais minėsimė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 75 metų sukaktį. Kad tas minėjimas būtų iškilmingesnis, įtrauktų jį kūrybinį darbą daugiau žmonių, skelbiamas ypatingas konkursas —

nupiešti minėjimo programos viršelį.

Formatas — rašomo popieriaus lapas 11" x 8½". Apačioje palikti apie 3" tarpą vietos kitiems būtiniais įrašams, kurie bus surinkti spaustuvės raidynu.

Viršelis — vienos spalvos. Turi išreikšti Lietuvos laisvės idėją, sukaktį.

Premija — 100 dol.

Konkursą skelbia minėjimo rengėjai — LB New Yorko apygardos valdyba.

Siųsti Kultūros Židinio adresu: Viršelio konkursas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Kviečiame įsijungti visus, kas sugeba piešti, komponuoti, kam šį temą įdomi, patraukli. Geriausią viršelį atrinks LB apygardos valdyba. Minėjimo dieną bus surengta atsiųstų projektų paroda.

LB NY apygardos valdyba

Darbininko prenumerata pakeliama iki 30 dol. Visoms kainoms ir pragyvenimo lygiui kylant, Darbininko administracija yra priversta pakelti ir metinės prenumeratos kainą. Tad, atsiyginant už 1993 metų prenumeratą, mieli skaitytojai prašomi siųsti \$30. Tikime, kad skaitytojai supras sunkią lietuviškos spaudos, o taip pat ir Darbininko, padėtį. Visiems, savo auka prisidedantiems, iš anksto nuoširdus ačiū. Kviečiame perskaityti Darbininko administratoriaus Tėv. Pranciškaus Giedgaudo, OFM, laišką, siunčiamą kartu su kalendoriumi, o čia spausdinamą skyrimum.

Vytautas ir Irena Alksniniai, gyvenę Glen Cove, LI, pardavė ten savo namus ir išsikelia gyventi į Giraite, į lietuvišką kaimą, kuris yra 20 mylių į pietus nuo Putnamo. Alksniniai ten seniai turėjo savo namelius. Dabar Vytauto Alksninio rūpesčiu pastatyti nauji erdvūs namai, į kuriuos šeima ir išsikelia. Abu buvo aktyvūs visuomenės nariai. Vytautas buvo LB NY apygardos pirmininku, Irena veikė vyr. skaučių židinyje, Tautodailės Instituto skyriuje. Oficialios išleistuvės jiems rengiamos po švenčių, sausio 23 d., Kultūros Židinyje. Jas organizuoja LB NY apygardos valdyba.

Amerikos evangelizacijos 500 metų pontifikalinės padėkos mišias aukojo ir pamokslą pasakė Šv. Patriko katedroje lapkričio 22 d. New Yorko kardinolas John O'Connor. Koncelebravo daugiau nei šimtas kunigų. Buvo pakviesti ir dalyvavo daug etninių atstovų. Lietuviškus skaitinius atliko iš Aušros Vartų parapijos Antanas Dėdinas. Mišias koncelebravo Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Eugenijus Savickis, taip pat dalyvavo ir keli parapiečiai bei Lietuvos Vyčių 12 kuopos nariai Al ir jo motina Elena Mallukai. Katedra buvo pilna dalyvių.

A. a. Kazimiero Čikoto atminimui našlė Bronė Čikotienė atsiuntė \$50 auką "Darbininkui" stiprinti. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijai labai reikalinga Lietuvos Enciklopedija, leista J. Kapočiaus Bostone. Kas galėtų šią enciklopediją paaukoti užsienio reikalų ministerijai, prašomi pasikambinti arba į Lietuvos konsulatą New Yorke — 212 877-4552, arba į Lietuvos misiją prie Jungtinių Tautų — 212 7231-7768. Enciklopedijos persiuntimu pasirūpins šios įstaigos.

KONTEINERIAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę per TRANSPAK firmą. 59 centai už svarą virš šimto svarų, minimumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436-7772. (sk.)

55 SVARAI MAISTO ŠVENTĖMS — cukrus, sūris, dešros, mėsa, šprotai, aliejus, kava ir kt. \$98. 22 SVARAI mažesnis paketas \$65. 22 SVARAI mėsos produktai, aliejus \$98. Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772.

Geriausia dovana Kalėdoms — tai knyga *Introduction to Modern Lithuanian* (nauja laida). Jei kas nori išmokti lietuvių kalbos ar pagilinti savo žinias — *Introduction to Modern Lithuanian* pilnai padės tai padaryti. Tai didelio formato arti 500 psl. knyga. Ją parašė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kaina 25 dol. (Iki Kalėdų — be priedinio persiuntimo mokesčio). Knygą tikrai gerai suprasti paruoštas kompleksas įkalbėtų juostelių — iš viso 4 (4 audiotapes). Jų kaina 40 dol. (Iki Kalėdų irgi be priedinio persiuntimo mokesčio). Kreiptis į Darbininko administraciją telef. (718) 827-1351 arba rašyti: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Vilniaus Radijo redaktorius Audrius Braukyla primena, kad lietuviškos laidos transliuojamos kasdien 11605, 17605 ir 17690 KHz, dažniais 9 v.v. Vilniaus radijas nuomoja siųstuvus Rusijoje ir Moldovoje, todėl transliacijos dažnį parenka siųstuvų savininkai. Radijo technikos tarnyba ieško būdų, kaip pagerinti transliacijų kokybę, tačiau kol kas nėra galimybių šias laidas transliuoti iš Lietuvos, nes tam reikalingi galingi siųstuvai.

Iš Metropolitan operos rūmų gruodžio 5 d., ateinantį šeštadienį, 1.30 val. popiet (New Yorko laikui) per radiją bus transliuojama Gaetano Donizetti opera "L'Elisir D'Amore". Pagrindiniai solistai: Korllis Uecker, Francisco Araiza, Kathleen Battle. Diriguoja Edoardo Muller. Gruodžio 12 d. bus transliuojama G. Donizetti "Lucia de Lammermoor".

Pianistė Aldona Kepalaitė lapkričio 30 d., pirmadienį, 2.30 v. popiet, Donnell Library Center auditorium, 20 W. 53rd St., atliks piano rečitalį. Programoje: Schubert, Chopin ir Debussy kūriniai. Įėjimas laisvas. Dėl informacijos skambinti: 212 621-0619.

Lietuvių Bendruomenės Manhattano apylinkė gruodžio 5 d., šeštadienį, 7 val. vak. Aušros Vartų parapijos salėje, 740 Broome St., NYC, rengia kalėdinį pobūvį. Bus maisto bufetas bei atgaiva. Atvyks Kalėdų senelis. Šokiams gros Romas iš Klaipėdos su "synthesizer". Ypač kviečiamas jaunimas dalyvauti. Auka \$15, studentams \$5.

Klaipėdos krašto atvadavimo 70 metų sukakties minėjimas bus sausio 17 d., sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Minėjimą rengia New Yorko šaulių kuopa, talkina ramovėnai, birutietės, mažlietuviai. Kalbą pasakys naujasis Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Linas Kučinskas.

Bronislovas ir Anastasia Stundis, Seminole, FL, apmokėjo "Darbininko" prenumeratą, atsiųsdami 50 dol. čekį. Dosniems spaudos rėmėjams nuoširdi padėka.

Kun. Stasys Raila ateinančiais metais minės savo kunigystės 60 metų sukaktį. Iškilmingos mišios bus Apskirkimo parapijos bažnyčioje pirmą sekmadienį po Atvelykio. Po pamaldų vaisės tos parapijos didžiojoje salėje.

Šventasis Raštas, Senojo testamento tomas, pranašų knygos, išleista gražiu leidiniu. Iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų išvertė kun. Antanas Rubšys, kuris profesoriauja Manhattano kolegijoje ir dėsto Šventąjį Raštą. Knyga turi 670 puslapių. Jos kaina 12 dol. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Persiuntimo išlaidoms pridėti 2 dol.

Jauna medikė iš Lietuvos gali prižiūrėti ligonius ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti 201 767-0230. (sk.)

Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros draugija lapkričio 15 d. Kultūros Židinyje surengė popietę prisiminti "Aidų" žurnalą ir pagerbti mirusį rašytoją Antaną Vaičiulaitį. Nuotraukoje — programos dalyviai ir draugijos pirmininkė. Iš k.: Paulius Jurkus, Liucija Kašiubaitė-Paknienė, Birutė Lukoševičienė ir Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Nuotr. Liudo Tamošaičio.

Kalėdinį pobūvį rengia LB NY apygardos valdyba gruodžio 18 d., penktadienį, 7 v. v. Kultūros Židinio posėdžių menėje. Pobūvis yra uždaras. Dalyvauja apygardos, apylinkių valdybų nariai su žmonomis, taip pat ir šios apygardos Tarybos nariai.

New Yorko šaulių kuopos valdybos posėdis įvyks lapkričio 28 d., šį šeštadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinio posėdžių menėje.

Vytas Gruzdis, gyvenęs New Yorke, gavo žinią iš Lietuvos, kad ten lapkričio 9 d. mirė jo brolis Brunonas, kuris buvo Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio asmeninis sargybinis. Kai pirmininkas rugsėjo mėnesį lankėsi New Yorke, jis lydėjo pirmininką. Ir anksčiau velionis lankėsi New Yorke, svečiavosi pas Vaclovą Butkį. Sirgo vėžiu. Mirė Vilniuje, palaidotas Kaune. Laidotuvis dalyvavo ir AT pirmininkas Landsbergis. Vytas Gruzdis Californijoje turėjo antrą brolių, kuris mirė kiek anksčiau.

Leonas Karmazinas, aktorius, dramų studiją baigęs Adelaidėje, Australijoje, vėliau gyvenęs New Yorke, dabar persikėlęs į St. Petersburg, FL, "Darbininkui" stiprinti atsiuntė \$25 auką. Nuoširdus ačiū.

Sėkmingi anglų kalbos kursai

LB Queens apylinkei kilo mintis suorganizuoti anglų kalbos kursus naujesiems ateiviams. Tai ir padarė. Kursai vyksta kiekvieną penktadienį Kultūros Židinyje nuo 7 iki 9 val. Kursai turi didelį pasisekimą, nes besimokančiųjų skaičius nuolat didėja. Kursuose ne tik mokosi kalbos, bet taip pat yra gera progą susitikti ir pabendrauti.

Pirma buvo viena grupė, kurią mokė Aldona Marijošienė, dabar jau veikia dvi grupės. Antrą grupę moko Vida Penikienė.

Kursus lankantieji moka tik 1 dol. už vakarą. Jie taip pat gauna kavos ir pyragaičių.

Kas norėtų prie kursų dar prisijungti, prašomi atvykti penktadienio vakare į Kultūros Židinį.

Išnuomojamas kambarys su virtuve. Prie gero susisiekimo ir netoli parduotuvų. Gali gyventi pora arba pavieniai vyras ar moteris. Nuoma \$200 mėnesiui. Skambinti 718 235-3961.

Mergina, neseniai atvykusi iš Lietuvos, 25 metų amžiaus, ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, padėti namų ruošoje, prižiūrėti vaikus. Gali dirbti ir padieniu. Skambinti telef. 718 628-0730 arba 718 386-1615. Prašyti Jurką. (sk.)

PRISIMINĖ "AIDUS" IR VAIČIULAITĮ

Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros draugija kiekvieną rudenį surengia popietę, skirtą kokiame nors kultūriniame reikalui. Šiemet toji popietė buvo lapkričio 15 d., sekmadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Ji buvo skirta "Aidų" žurnalui prisiminti ir su juo atsiveikinti, nes žurnalo leidimas perkeltas į Lietuvą ir ten sujungtas su "Naujuoju židiniu".

Šiais metais liepos 22 d. iš mūsų tarpo išsiskyrė ilgametis "Aidų" žurnalo redaktorius rašytojas Antanas Vaičiulaitis. Jis irgi buvo prisimintas ir pagerbtas šiame renginy.

Popietę prasidėjo 2.30 v. Atidarymo trumpą žodį tarė LKM Kultūros draugijos pirmininkė Birutė Lukoševičienė, nusakydama popietės paskirtį. Toliau viskas vyko be pranešimo, nes visi turėjo atspausdintas programas.

Apie "Aidų" žurnalo gyvavimą ir jo likimą kalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kuris nuo pat žurnalo perkėlimo į Ameriką iki jo išsiuntimo į Lietuvą dirbo jo redakcijoje. "Aidai" iš Vokietijos į Ameriką buvo perkelti 1949 m. rudenį. Pirmasis numeris išėjo 1950 m. sausio mėn. ir "Aidai"ėjo iki šių 1992 m. Taigi, Amerikoje "Aidai" svečiavosi 42 metus.

Pirmasis redaktorius buvo Antanas Vaičiulaitis. Jis redagavo arti dvidešimties metų. Po jo įsijungė dr. Juozas Girmius. Paskutiniuosius dvylika metų redagavo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kuris visą laiką rūpinosi žurnalo iliustravimu, palaikė ryšius su lietuvišiais dailininkais, iš jų rinkdamas kūrybos nuotraukas. Jis buvo pats didžiausias žurnalo palaikytojas. Norėjo dar ir toliau žurnalo leidimą išlaikyti Amerikoje, bet susidėstė tokios sąlygos, kad žurnalą reikėjo perkelti į Lietuvą ir jį sujungti su "Naujuoju židiniu".

Kalbėtojas neprisiminė, kaip žurnalas dabar laikosi, bet būvę ištikimieji žurnalo bičiuliai gali pasakyti, kad žurnalas yra miręs.

Jaunas profesionalas ieško atskiro kambario Brooklyno rajone. Nori dalintis virtuve ir vonios kambariu. Skambinti tel. 1-908-352-7226. (sk.)

"ŽAIBAS" ketvirtį metų, garantuotai ir patikimai ruošiasi Lietuvos užsienietiškas maisto prekes pristatyti į namus laiku Kalėdų šventėm! Penkiolikos pakietų pasirinkimas! Kalėdiniai užsakymai priimami iki gruodžio 10-tos dienos. Kreiptis: "ŽAIBAS", 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

Ant "Naujojo židinio" viršelio yra užspaustas sumažintas "Aidų" žurnalo pavadinimas, lyg kokia etiketė, kad mandagiai primintų žurnalą.

Niekas nekvieta jokio bendradarbio rašyti apie Amerikos lietuvių gyvenimą. Amerikos lietuviai iš karto liko jiems nesvarbūs, užmiršti, nubraukti. Todėl, apgailint "Aidų" netekimą, reikia jų vietoje išleisti bent kokį žurnalą ar metraščių.

"Aidai" apžvelgdavo išsivijus gyvenimą, puoselėjo kultūrinius rūpesčius, buvo lyg kokia išsivijos kronika, lietuviškų reikalų enciklopedija. Todėl ir jų labai gaila.

Rašytoją Antaną Vaičiulaitį atsisveikinant

Salėje ant užtiesto stalo, prie gėlių buvo padėta didoka Antano Vaičiulaičio nuotrauka, padaryta Vytauto Maželio. Šalia buvo surikiuotos kelios rašytojo knygos.

Apie rašytoją kalbėjo Paulius Jurkus, velionį gerai pažinęs, apie jo romaną "Valentiną" parašęs savo diplominį darbą. Kalbėjo laisvai, įpindamas ir linksmy nuotykių, apžvelgdamas jo gyvenimą ir kūrybą. Išryškino jo rašymo būdą, jo stilistines priemones: taiklų žodį, smulkių detalių pomėgį ir jo graverišką atbaigimą, jo humorą. Vaičiulaitis išaugo nepriklausomoje Lietuvoje, savo kūrybos kultūra jis įkūnijo laisvosios Lietuvos kultūrinę bei kūrybinę sampratą. Jis buvo estetas, klasikinio realizmo kūrėjas.

Aktorė ir skaitovė Liucija Kašiubaitė-Paknienė paskaitė vieną Vaičiulaičio pasakojimą iš jo bene paskutinės knygos "Vidurnaktis prie šeimos". Tas pasakojimas buvo "Trys pušys ant Kernučių kalno". Vaičiulaitis mėgo rašyti apie senovę ir tiems pasakojimams panaudojo savo iškilmingą stilų: kažkas didingo, gražaus atsiskleidžia prieš skaitytoją. Čia aprašomas dainius Skirmonis. Kai žuvo audroje trys pušys, mirė ir dainius.

Pasakojimas tartum simboliškai buvo ir patį dainių — rašytoją Antaną Vaičiulaitį, kuris liepos 22 d. užbaigė savo kūrybos giesmę.

Liucija Kašiubaitė-Paknienė paskaitė ryškiai, atiduodama kiekvieną žodį, suprasdama pasakojimo dramatinę nuotaiką. Tuo ir baigta popietės programa, užtrukusi valandą ir dvidešimt minučių. Svečiai buvo pakviesti vaišių. Visi dar ilgokai šnekučiavosi prie stalų, pratęsdami jaukią popietę. Jų buvo apie šimtinė.

Popietė buvo gerai suorganizuota, sutvarkyta. Tai rūpestingas pirmininkės ir jos talkininkų darbas. (p.j.)